

268 Ft,
határon túl: 1 Euro

MAGYAR TEÁTRUM

XIV. évfolyam, 9. szám • 2022. november

A Magyar Teátrumi Társaság havilapja

www.magyarateatrum.hu

Friss hírek a magyarateatrum ONLINE oldalán!

Demcsák Ottó xx. oldal

Összművészeti szinergiák a Fővárosi Nagycirkusz műsorában

A Fővárosi Nagycirkusz új, téli műsora a *Melyiket a 9 közül?* címet viseli, többek között egy kritika is a fogyasztói társadalom felé. A karácsonyi ünnepek közeledtével az emberek kétfrontos támadásnak vannak

kitéve. Egyfelől: fogyassz, vásárolj, neked ez jár, te ezt megérdemled! Másfelől ejnye, ne állj már be a fogyasztók szürke tömegébe! Mi pedig csak zavartan állunk egyik lábunkról a másikra az okostelefonjaink

képernyőjét nézve, hogy mi is lenne a helyes megoldás. A *Melyiket a 9 közül?* egyszerre ad magasművészeti élményt, szórakoztató és tanulságos pillanatokot, miközben minden korosztályt megszólít.

Tragikus, de tudunk rajta nevetni

A Tóték az idén 110 éve született Örkény sokak által ismert darabja. Több mint ötvenéves, a mi világunk igen különbözik attól, amiben Örkény élt és írt. A műfaja tragikomédia: a világban már létezett, de ezt a műfajt Örkény hozta Magyar-

országra. Tudta, hogy a tragédiát ismerik, a komédiát ismerik, de aggodott, hogy ezt fogják-e érteni. A mi korunkban ez már természetes. Sok minden történik velünk, ami tragikus, de tudunk rajta nevetni. Interjú a rendezővel Tege Antallal.

Egy frivol fecske és a szalagos varjú

A Ne lőj a fecskére! Zalán Tibor Azután megdöglünk c. drámakötetében jelent meg, 2004-ben. Egy műkedvelői előadást nem számítva, ősbemutatóját Szabad-

kán, a Kosztolányi Dezső Színházban tartották. Rendezte Hernyák György. Csodakabátjában, csodaautójával vendégségbe érkezik egy férfi. Ételet, italt, nőt kap, aztán

foglal el, és egy kaptafa mellett, csicskás suszterként múlik el az élete. A kortárs dráma válsága örök.

Utazás négy nő gazdag belső világában

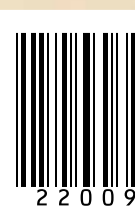
Négy nő történetén keresztül beszél a női lélekről, kiszolgáltatottságról Visky András. A test történeteit fia, Visky Andrej állította színpadra a debreceni Csokonai Fórumban. Először Lina és Teréz világába merülhetnek alá a nézők.

Nagy távlatból nézve azt a kérdést is érinti A test történetei, hogy milyen

jelentéseket hordozhat a test korról korra. Kizökkent idő helyett most már kizökkent testről beszélünk, arról, hogy mennyire megváltozott a testünkhöz való viszonyunk, hogy mindaz, ami körülvesz minket, és nem csak a technikára gondolok, egy egészen új közeget teremt az emberi testnek, ezáltal az ember saját testéhez való viszonyának is.

9 772061 150000

2 2 0 0 9

Újabb 16 előadás a Déryné Programban

A repertoáron összesen 111 produkció szerepel

A jelenlegi előadásválasztási időszakban október 31-ig választhatnak a vidéki kulturális intézmények, művelődési házak az immáron 111 előadást tartalmazó repertoárból – olvasható a Déryné Program MTI-hez szerdán eljuttatott közleményében.

Mint írják, a műfaji kínálat a klasszikus prózától, a táncszínházi és zenés produkciókon át a meseoperáig terjed. Az újonnan bekerült előadások között szerepel a Győri Nemzeti Színház Mindenkié mindene – Apor Vilmos című drámája, amely a színház, a film és a kortárs zene ötvözeté Déry András szövegével és Selmeczi

György zenéjével. A történet a szeretet mindenek fölöttiségére kívánja rábírni a nézőt – áll az ismertetőben.

A Gyulai Várszínház a De mi lett a nővel? című darabbal, míg a Beregszászi Megyei Magyar Drámai Színház Petőfi Sándor művével, A helység kalapácsa című előadással gazdagítja a repertoárt.

A Kalácska együttes Kányádi Sándor verseit zenésítette meg, Vannak vidékek címmel, míg a Bartha Management Kft. produkciója, A Boldog herceg című meseopera, Oscar Wilde novelláját dolgozza fel. A programban helyet kapott a Múzsák Társulat Kincskereső kisködmön című előadása is.

A Nemzeti Emlékezet Bizottság Magyar Hősök című előadása a 20. század nagy drámáinak középebe kalauzolja a közönséget. A szereplők olyan hétköznapi emberek bőrébe bújnak, akik emberiségük, együttérzésük, hazaszeretetük vagy hitük szerint hőssé váltak akár a saját életük feláldozásával – áll a közleményben.

Szép Ernő Május című írása, a Soltis Lajos Színház produkciója, valamint Újhelyi Kinga Anyáol című előadása a drámák sorát folytatja. Az Elem című darabban Mucsi Zoltán és Kerekes Éva szereplésével egy idős házaspár hétköznapijaiba nyernek bepillantást a nézők.

A táncszínházi produkciók listájában megtalálható a Győri Balett Romance – Kodály Zoltán műveire című darabja, valamint a Feledi Project Esszencia című produkciója. Velekei László a Kodály című darabot újragondolva alkotta meg a zeneszerző munkásságát feldolgozó Romance című koreográfiát, tisztelegve ezzel a magyar zenetudós, zeneoktató és népzenekeztető előtt. A Feledi Project produkciója is tisztelgés a 20. század másik meghatározó zenei nagysága, Bartók Béla előtt. A bartóki szellemiséget néhány jellegzetes népzenei gyűjtésen keresztül mutatják be, különös tekintettel a zene és a tánc kapcsolatára.

Az aktuális előadásválasztási időszakban a befogadóhelyek 2023 első harmadévére tudnak színházi előadást választani a 111 produkciót tartalmazó repertoárból – írják a közleményben.

Mint kiemelik, ebben az évben, szeptember 30-ig 411 előadás valósult meg, 234 településen, 55 578 néző számára az Országjárás alprogramnak köszönhetően. A program célja, hogy magas színvonalú kulturális programokat juttasson el a közönséghez szerte az országban, különös tekintettel a községi színházi struktúrára kívül eső területekre, kistérségekre, falvakba, községekbe.

Mágnás Miska a Csokonaiban

Szívet melengető, jól ismert melódiai és életközeli karakterei a magyar operettirodalom egyik legsikeresebb, legtöbbet játszott darabjává tették a Mágnás Miskát.

A satirikus, mulatságos történetben a gróffá öltöztetett lovászhú leckézteti meg a gazdagokat, miközben a szerelem lírai és komikus oldalát is megismerhetjük a négy

főhős: Miska, Marcsa, Rolla grófnő és Baracs István kibontakozó kapcsolatában.

Szirmai Albert Mágnás Miska című operettjét 1916-ban mutatták be először, és azóta a műfaj egyik magyar klasszikusaként tartják számon. Az operettet a Csokonai Színház igazgatója, Gemza Péter állítja színpadra elsősorban az 1983-as, át-

dolgozott debreceni változatot alapul véve.

A főbb szerepeket Kránicz Richárd, Nagy Kíra, Vörös Edit, Laki Péter és Oláh Zsuzsa játsszák. A premier december 16-án lesz a Csokonai Fórum Latinovits termében. A darab olvasópróbái már elkezdődtek.

Fotó:

Máthé András

Újabb öt évig Elek Tibor a Gyulai Várszínház igazgatója

Elek Tibor lett újabb öt évre a Gyulai Várszínház igazgatója a gyulai képviselő-testület csütörtöki egyhangú döntése értelmében – közölte az önkormányzat közleményben az MTI-vel.

Mint írták, Elek Tibor volt az egyedüli pályázó a posztra; 2027. november 2-ig továbbra is vezetheti a Gyulai Várszínházat.

“Elek Tibor vezetése alatt újabb fénykorát éli a Gyulai Várszínház. Elek Tibor kiválóan szintetizálja a Várszínház legnemesebb művészeti hagyományait, amelyeket egyúttal korszerű módon megújít. A Gyulai Várszínház összművészeti fesztivál-

ként több műfajt átölelve gazdag kínálatot biztosít a közönségnek, a művészeti minőséget mindig szem előtt tartva” – idézi a közlemény Görgényi Ernő (Fidesz-KDNP) polgármestert.

Az igazgató elmondta, azért fog dolgozni, hogy a jövőre 60 éves Gyulai Várszínház továbbra is közönségszerető, a legkülönbözőbb érdeklődésű és ízlésű közönségrétegeknek igényes ajánlatokat tevő, emlékezetes saját bemutatóival, színházi, zenei és egyéb fesztiváljainak, vendégelőadásainak és kamaraszínházi program-sorozatának minőségével, szakmai színvonalával széleskörű elismerést kivívó intézmény maradjon az elkövetkező években is.

Elek Tibor irodalomtörténész, kritikus, a Bárka című folyóirat főszerkesztője 2017. november 1. óta tölti be a Gyulai Várszínház ügyvezetői posztját. Vezetése alatt az elmúlt öt évben a Gyulai Várszínházban évadonként négy-öt saját bemutatót, köztük ősbemutatókat tartott, a hagyományos Shakespeare Fesztivál és a zenei fesztiválok mellett létrehozta az Erdélyi Hét elnevezésű színházi fesztivált és a nemzeti klasszikusok (Székely János, Weöres Sándor, Márai Sándor, Szabó Magda, Tamási Áron) napjait; nagy hangsúlyt fektetett a történelmi tematikájú és a kortárs magyar darabok játsszására – olvasható a közleményben.

Hetven éves a debreceni operajátszás

Hetven évvel ezelőtt, éppen Csokonai Vitéz Mihály születésnapján, november 17-én alakult meg a Csokonai Színház operatársulata.

Olyan nagyszerű vállalkozás jött létre ezzel, mely a mai napig kiemelt szerepet játszik nemcsak Debrecen városában, de az ország operatörténelmében is: a debreceni színház operatársulata az ország egyik inkubátor alappillére, különösen, mióta a Csokonai Opera – Az új generáció elnevezésű programot életre hívta Ács János zenei vezető 2021-ben – mondta el Gemza Péter, a színház igazgatója.

Az operatársulat megalakulásának 70. évfordulóját nagyszabású

gálaműsorral ünnepelték. Az esten megidézték a debreceni operajátszás elmúlt hetven évének nagyjait: Tréfas Györgyöt, Varga Magdát, a nemrég elhunyt Hegyes Gabriellát és Albert Miklóst olyan szakmai nagyságok részvételével, mint Báthori Éva, Gál Erika, Kriszta Kinga, Kolonits Klára, Balczó Péter, Haja Zoltán és Kéring László.

A műsorban többek között a Sevillai borbély című operából, mely az operatársulat megalakulásának első, ünnepi műsora volt, a Figaro házasságából, a Varázsfuvolából, a Hunyadi Lászlóból, a Bánk bánból és az Acis és Galateából hallhatott részleteket a közönség.

Szerzőink, munkatársaink:

Tarics Péter

Csicsely Zoltán

Fekete Péter

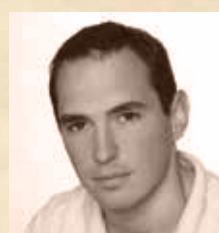
Kovács Attila

Józsa Mihály

Nyári Attila

Ferencz András

Balogh Tibor

Mert kell egy csapat!

Komáromi színészparádé, és ami mögötte van
A közönség székhez szegező élményeket kap az ünnepi évadban

Fennállásának 70. évadát köszönti a Komáromi Jókai Színház, és a szezon két nagyszínpadi őszi nyitóelőadása Az örökség című Schwechtje Mihály-darab, valamint František Langer a Külváros című színpadi játéka olyan átütő sikert ért el, hogy a nézők rendszeresen felállva ünneplik ezeket a cseppet sem könnyű, fajsúlyos előadásokat. A titok mögé lestünk, s elképesztő csapatmunkát, kiemelkedő művészi teljesítményeket láttunk.

Üzenetek a teátrum közösségi oldalán a két produkcióról: "Lélegzetelállító előadás volt." "Rendkívüli színészi teljesítményeket láttam!! Gratula!" "Szuper volt." Nagyon jó előadás volt, kitűnő szereposztás, érdemes megnézni, és gyakrabban kéne ehhez hasonló darabokat bemutatni, akkor bizonyára többen járnának színházba!" Kitűnő, nagyon erős előadás volt! Nagyon nagy hatással volt rám. Minden szereplőnek gratulálok!" Nagyon jó előadás volt, meg kell nézni. A végén még sírtam is, nem szégyellem. Köszönjük a szép estét."

Ami tény, a komáromi közönség szereti a színészeit, s a társulat igencsak rászolgál erre, mert a szakmai visszajelzések szerint is jelentős művészi erőt képviselt a múltban és a jelenben is azt képvisel a most már Gál Tamás vezette színház. Idén ünnepelnek. Igyekeznek a szűkös anyagi lehetőségeikből izgalmas, műfajilag sokszínű, minőségi, művészi tételt bírni, értékfordozó, gondolatébresztő előadásokat kínálni a nézőknek.

Közben segítenek nekik az anyaországi színházak is. A székesfehérvári Vörösmarty Színház Marc Camoletti Boeing, Boeing című vígjátékát hozza Komáromba, a Miskolci Nemzeti Színházból Henrik Ibsen Babaház című színműve érkezik, a Soproni Petőfi Színház pedig Sík Sándor István király című tragédiáját mutatja be Boráros Imre címszereplésével a Jókai Színházban. A tervek szerint a komáromi színház is visz majd előadásokat Budapestre, Fehérvárra, Miskolcra.

A két katarzist adó nagyszínpadi nyitó bemutatóhoz kellett két remek, húsba-lélekre vágó darab, egy remek, kincset érő dramaturg, jó színházi ízlésű művészeti vezető, Varga Emese személyében, két izgalmas rendező, mint Rédlí Károly és a szlovák legenda, Martin Huba, aki A külvárossal jubilált most. Ez volt a tizedik darab, amit Komáromban színpadra állított. És kellett egy ütőképes csapat, a színészgárda. Ők most nagyon kitétek magukért.

Aki mindkét előadást megnézi, megérezheti, megtapasztalhatja Kiss Szilvia sodró szerepformálásának ezernyi színét, varázsát, amely tetőket, szíveket bontóan tud hatni, mélységtől a magasságig, Béhr Márton energiáinak, lelki mágiájának a titkát, Olasz István sokszínűségét, színészi eszköztárának páratlan gazdagságát, Mocos Attila zsenialitását, aki eggyé válik szerepeivel guruként, szinte eszköztelenül, Fabó Tibor személyiségének, játékának repítő töltetét, Holocsy Krisztina és Holocsy Katalin művészi kiválasztottságát,

amely túlmutat időn, téren, égen, színházon, Szabó Viktor tehetségének megállíthatatlanságát, Bernáth Tamás, Hostomský Fanni, Matussek Attila, Skronka Tibor megbízható, precíz, pillanatok emlékezetesen megtöltőni képes játékát.

Átélhetik a vendégként színpadra lépő Szvrcsek Anita szívbemarkoló, drámai alakítását, Cs. Tóth Erzsébet dinamikus jellemábrázolását, Tóth Tibor erejét, karizmatikusságát - aki többekhez hasonlóan le sem tagadhatja, hogy Martin Huba tanítvány -, Horányi László évtizedes művészi tapasztalatát, színészi teljesítményét, amikor egy szó, egy mozdulat is ott képes hatni, ahol ő áll. S akkor csak rá lehet figyelni.

A komáromi közönség pedig értékeli ezeket a magas szintű teljesítményeket. Azt a művészi utat, amelyet választott a teátrum. Vastapsal jutalmazza a színészek játékát, és rendszeresen jelez a társulatnak a közösségi oldalakon, hogy mellettük állnak, szeretik őket. Az Esztergomi Várszínház tervezi, hogy nyáron meghívja ezt a két produkciót.

A Jókai Színházban Gál Tamás igazgató mindig azt hangsúlyozta, hogy csapat nélkül nincs győzelem, nincs siker, nincs színház. Eddig mindkét előadással megnyerték a nézőket. Focinyelven szólva csak felső sarkos gólokat lőttek Az örökséggel és A külvárossal. Azt tartják, az a jó előadás, amely nem ér véget a függöny legördült után, hanem akkor kezdődik el a nézőben. Ezek a produkciók pedig ilyenek. Csapaterőt mutatnak.

Szerzőink, munkatársaink:

Tompagábor Kornél

Kiss József

Varga Róbert

Mészáros István

Szabó Anikó (Szaan)

Rákász Judit

Pálfalvi-Pottyondy Nóra

Táncolni kell, Uram!

Tíz éves a Sopron Balett - Sorsszerűség, boldogság, titkos jelbeszéd

Táncolni kell, Uram! A zene majd csak megjön valahonnan. Zorba, a görög optimizmusa így jellemezhetné a Sopron Balett történetét. Az együttes tíz éve alakult meg Demcsák Ottó Harangozó-díjas koreográfus vezetésével, s olyan sikerutat járt be, amely egy település kulturális életét, színházát is átforgalmazta.

Demcsák Ottó eddigi pályafutása alatt kétszer lehetett jelen táncegyüttes alapításánál. Egyszer Győrben, tíz éve pedig Sopronban. A Győri Balett létrejött, annak legendája összefonódott a nevével, annak a csapatnak a hazai és nemzetközi legendájával. Sopronban egy évtized alatt hozott létre balettegyüttest szó szerint a semmiből. Azóta tizenhat önálló művet állítottak ki, most készülnek a tizenhetedikre Porca havak címmel. A Soproni Petőfi Színház zenés és prózai produkcióinak állandó közreműködői. Népszerűségük egy évtized alatt folyamatosan nőtt. Nemrég az ország neves táncműhelyei nagyszabású gálán köszöntötték a leghűségesebb város táncosait a település teátrumában.

Nagy felelősségnek bizonyult egy olyan városban új együttest létrehozni, ahol ennek a művészeti ágának nem voltak mélyebb gyökerei, hagyományai. Hiszek a sorsszerűségben, a szakralitásban, abban, hogy minden gyakorlással, próbával, előadással át-és meg kell élnie az alkotás egyetemes

célját. A tánc olyan művészeti ág, amikor a test, lélek és a szellem hármas egységében hozza létre a belső és külső üzenetet belőlünk. Látszólag a tánc talán a legmaterálisabb művészeti ág, hiszen a hangszert és a hangot a test. Szeretettől a gyűlöletig mindent átad, megmutat a tánc, és képes transzcendens gondolatok kifejezésére is. Ez titkos jelbeszéd a nézőkkel belőlünk. Mi vagyunk hozzá a kulcs - mondta Demcsák Ottó, aki hozzátette, az elmúlt tíz év sok boldogságot hozott számukra, hiszen szakmailag, minőségben, technikai tudás szintjén az országos együttesek színvonalát érték el. Ez a közelmúltbeli gálán is megmutatkozott. Ő elkötelezett az értéktérítésben, a folytonosságban, abban, hogy csak csapatban, együttesben érdemes gondolkodni. Ez hoz magával nagyszerű egyéni teljesítményeket is.

Arra a kérdésre, hogy melyik előadások váltak mérföldkövé a tíz év alatt az életükben, az együttes művészeti vezetője azt válaszolta, minden bemutató egy állomás, hiszen új alkotás születik, s ezáltal új célok, mérföldkövek keletkeznek. Kiemelte a Szép Cseresznye mesebalettet, a Végtelen Európa táncművet, amely a Páneurópai Piknik tiszteletére készült, az Álmos legendája című magyar őstörténetet feldolgozó országos hírű produkciójukat, a Táncrapszódit, vagy épp a közelmúltban született És mégis élünk nagyszabású ősbemu-

tatót, amely a soproni népszavazás 100 éves jubileumára készült.

A Sopron Balett több hazai fesztiválon szerepelt és határon túli meghívásokat is kapott az elmúlt években. Demcsák Ottó az ünnep ellenére mostanában gondterheltebbnek tűnik, mert a fenntartó önkormányzat takarékosági intézkedései között szerepel a Sopron Balett működési lehetőségeinek a felülvizsgálata. Ő bízik abban, hogy tovább tudnak menni a tíz évvel ezelőtt megkezdett úton. Hiszen akkor is úgy kezdték: Táncolni kell, Uram!... És zene megjött számukra.

Porca havak novemberben

Novemberben mutatja be a Sopron Balett a Porca havak című kétrészes táncművet. A két felvonást látszólag a téli táj rideg világa kapcsolja össze, ám mindegyikben földereng a remény és a hit abban, hogy a kihűlő világ kegyetlenségét a szeretet tüze és a közösség melege képes lesz ellensúlyozni. Az első rész egy olyan világba kalauzolja el a nézőket, ahol a holnap újra élhető világot hoz, tele reménnyel. Alekszej Batrakov, a Havon delelő szívárvány című rész koreográfiájában az elveszni látszó, majd újra megtalált elszerelem történetét mutatja be ahol a kapaszkodó a szerelmesek jelentik. A mű Nagy László versét dolgozza fel, amelynek az új élet reménye a vezérmotívuma. A zeneszerző Varga Gábor. A második rész Csukás István Karácsonyi vers mindenkinél című művének első sora nyomán a Szívünk legyen most a jászol címet viseli. A darab koreográfusa a Harangozó-díjas Demcsák Ottó, zeneszerzője Szarka Gyula. A művészek a libretto írójával, Németh Ervinnel közösen egy falusi közösségbe kalauzolják el a nézőket: a születendő gyermek várásának történetét találkozik össze a szent családdal.

Tánc a színházi nevelési programban

A Soproni Petőfi Színház tíz éve az országban az elsők között indított színházi nevelési programot, s az elmúlt esztendőben kimondottan a tánc formanyelvének megértése, megismertetése miatt készült el A csodatévő lány és a hozzá kapcsolódó foglalkozás. Az Alekszej Batrakov koreografálta produkció nagy utat járt be. Játszották a soproni és környéki oktatási intézményekben, a győri tankerület Erzsébet táboraiban, budapesti fesztiválon, de eljutott Felsődobszára is. A Lázár Ervin Programban az Árgyélus királyfi és Tündér Ilona, valamint a Hétszínvirág táncművek szerepeltek, ezeket összesen haterem látták a soproni színházban.

Szerzőink, munkatársaink:

A lap tervező grafikusai:

Tölgyesi Tibor

Niedzielsky Katalin

Schütz Péter

Lengyel Tibor

LogoDepo
KREATÍV MŰHELY

facebook.com/LogoDepo

logodepo.hu

Utazás négy nő gazdag belső világában

interjú Visky Andrejjel

Négy nő történetén keresztül beszél a női lélekről, kiszolgáltatottságról Visky András. A test történeteit fia, Visky Andrej állította színpadra a debreceni Csokonai Fórumban. Először Lina és Teréz világába merülhetnek alá a nézők.

– Nagy távlatból nézve azt a kérdést is érinti *A test történetei*, hogy milyen jelentéseket hordozhat a test körül korra. Kizökkent idő helyett most már kizökkent testről beszélünk, arról, hogy mennyire megváltozott a testiünkhöz való viszonyunk, hogy mindaz, ami körülvesz minket, és nem csak a technikára gondolok, egy egészen új közeget teremt az emberi testnek, ezáltal az ember saját testéhez való viszonyának is. Van történet, amelyik az 1600-as évekbe, és van, amelyik a jelenbe viszi a nézőt. Érdekes a nagy időtávlatokkal foglalkozni vagy sokkal többről mesél önmagában a négy történet?

– Visky Andrej: Lehet antropológiai szempontból vizsgálni a testet ezeken a darabokon keresztül, ez mindenképp egy nézőpont, amire invitál is a szöveg, ugyanakkor a fő kérdésvetítésük univerzális: a saját testiünkhöz való viszonyunkat vizsgálja, azt, hogy a lélek traumája hogyan hat az emberi testre, illetve a bántalmazott test hogyan hat a lélekre. Nagyon érdekes lesz egymás után megnézni a négy darabot, mert több szempöngből vizsgálja a test és a lélek finom összefüggéseit négy nő történetén keresztül.

– Milyen módon befolyásolja ezt a narratívát, hogy négy nő történetén, női fókuszokon keresztül láttatja a testhez való viszonyt?

– Mikor ezeken a történeteken keresztül a nőre gondolok, nagyon erős törekenységérzetem van, nagyon érzékenyen érintenek ezek a történetek, hisz mind a négyben jelen van a nő kiszolgáltatottsága egy férfiak által irányított világban. Nézőként

többek között ezzel a törekenységgel szembesülünk, ezen keresztül a saját törekenységünkkel is, és remélhetőleg mások törekenységére is érzékenyebbé válunk. Ugyanakkor meg sokkal erősebbnek is látom őket magamnál, mondhatni hősköklént lebegnek előttem, akik nem menekülnek önmaguktól és a világtól.

– Hogyan jelenik meg ez a kiszolgáltatottság a négy történetben? A legszürrealisabb történet Linaé, a táncosnőé, aki egy baleset miatt arra kényszerül, hogy újraépítse önmagát.

– Lina története szívszorítóan szép. Ő egy balesetet szenvedett táncosnő, aki elveszti a lábait: története a csonka test története. Arról szól,

hogy egy ilyen felfoghatatlan trauma után hogyan próbálja újraépíteni identitását és szerelmi viszonyát. Egy táncosnőnek elveszíteni a lábait olyan, mintha megszűnne a funkciója a világban: mi értelme az életnek, ha elveszítem azt az egy dolgot, amiért mindent feláldoztam művésznőként? Hogyan tudom széthullt darabokból újra összerakni magamat, tudok-e kezdeni valamit csonkasággal? Ugyanakkor ez a történet egy univerzális csonkaságérzetről is beszél és pont ez az izgalmas a színházban, hogy, bár legtöbbször a nézők közül nem szenvedtünk ilyen súlyos balesetet, mégis tudunk azonosulni ezekkel az érzésekkel. Lina története ugyanakkor egy lázálom. Megtörtént? Vagy csak álmodja? A kórház-

ban vagyunk vagy a táncteremben? Többek között ez a szürrealitás köti össze a négy történetet: Éva majd-hogynem dokumentarista pontosságú, valóságos világa is szürrealis: egy öreg nő adja el őt, akinek szék van a hátán, egy sűrű erdő közepén található emberpiacon – mint egy mesében. Szerkezetileg ezek nem realista drámák: állandó utazásban vagyunk négy nő hihetetlenül gazdag belső világában.

– Teréz történetének egyik fontos pontját említetted, mert vele kapcsolatban merül fel a kérdés, hogy médium-e, egyáltalán másként látja-e, valamiféle különleges érzékenységgel a valóságot vagy csupán téveszmék, látomások rabja?

– Teréz története Kalkuttai Szent Teréz kevesek által ismert „sötét” korszakát eleveníti fel, amely őt számomra a depresszióban szenvedők védőszejtjévé avatta. A darabban egy felfokozott érzékenységű fiatal lány rémálomként is értelmezhető univerzumába kapunk betekintést: hangokat hallunk, az ő gyerekkori látomásait látjuk. Teréz mindenütt szenvedő emberekbe botlik, az az érzése, hogy holttestek veszik körül, mígnem eldönti, hogy egész életét az utcán sánylóddók megsegítésére ajánlja fel. Megalapítja a maga szerzetrendjét, az apácánővérek közösségében egyre látványosabb eredményeket ér el, miközben ő feneketlen sötétségbe zuhan. Ebben a sötétségben feltevéődik benne a kérdés, hogy a Hang, amely elhívta őt létezik-e? Ha létezik, akkor miért nem szól hozzá?

– Édesapáddal olvastam egy interjúját, amiben azt mondja, hogy ti

nagyon jókat szoktatok „szakmázni”. Megbeszélteitek például, hogy te hogyan látod ezeket a szövegeket? Egyáltalán hogyan befolyásol rendezőként, hogy édesapád szövegeivel dolgozol?

– Amikor elkezdek a szöveggel foglalkozni vagy az előadással, a viszonyunk másodrendű lesz – ez szakmai ártalom. Ilyenkor csak én és az előttem álló anyag létezőnk. Ugyanakkor persze érdekes érzés az apám darabjain dolgozni, mert a szövegen keresztül olyan dolgokat érzek meg, vagy ismerem meg az apámról, amiről sokkal nehezebb két férfinak beszélgetni. Ennek van egy szép intimitása: ez az én ajándékom. Kérdésedre válaszolva: szakmai szempontból átbeszéljük a szöveget, állandóan beszélgetünk, állandóan szakmázunk. Nagyon tárgyilagosan és konkrétan tudunk így diskurálni: rákérdezhetek, hogy valami miért van ott, vagy nem-e hosszú, de beszélünk rendező-dramaturg funkcióban is az előadásról. Fontos a függetlenségem egy ilyen rendező-fiú – drámaíró-apa viszonyban, mert így tud egészségesen működni a kommunikáció, így vagyok képes hozzátenni a magam világvképét, élettapasztalatát.

– Hogy játssza, milyen variációkban majd a színház a történeteket?

– Egyelőre ez nyitott kérdés, de szeretném kihasználni azt a lehetőséget, amit a drámaíró javasol, hogy bármilyen sorrendben játszható legyen, bármilyen variációban. A jelenlegi elképzelés az, hogy egy este két darabot láthat majd a néző, de nem kizárt, hogy lesz olyan is, hogy havonta egyszer mind a négy történet látható.

Vajland Judit interjúja

Alekszej Zolotovickij először rendez a Csokonaiában, a színház művészeti vezetője, Ilja Bocsarnikovsz meghívására érkezett Debrecenbe. Az abszurd nagymestere, Eugène Ionesco Makbettjét állítja színpadra, amiről azt gondolja, hogy a shakespeare-i Macbeth egy lehetséges rendezői megközelítése. Kedveli az abszurd műfaját, a fekete humort, nagyra tartja a címszerepet játszó Mercs János színészetét, lenyűgözi a magyarok egyedülálló tapsa és amellett, hogy rendez, és színész, elektroboogie-t játszik zenekarával, a FireGranny-vel. A rendezővel a premier előtt beszélgettünk.

– 1972-ben, javában a hidegháborús hangulatban írta Ionesco a Makbettet. Miért tűnt kézenfekvőnek, hogy ha a hatalom természetéről beszélés, akkor nem az eredeti Shakespeare-darabhoz nyúl, hanem annak a Ionesco-féle feldolgozásához?

– Azt gondolom, hogy a darab nemcsak a hatalomról szól, ahogy a Shakespeare-darab sem, hanem általában az életről, a szereletről is, arról, hogy hogyan érzékeljük, hogyan fogadjuk be a világot, és minden ezzel kapcsolatos emberi tényezőről. Shakespeare Macbethje a kedvenc darabom, viszont annyira közel áll hozzám az abszurd műfaja, annyira szeretem Beckettet, Mrožeket, Ionescot, hogy öröm, ha ebben a műfajban dolgozhatnak.

– Ionesco azt mondja, hogy nem újratírja, hanem folytatja Shakespeare-t. Egyetértés vele?

– Valóban folytatja ezt az utat. Ionesco darabja a shakespeare-i Macbeth egy lehetséges rendezői megközelítése. Ez egyszerre könnyíti és nehezíti is a dolgomat, mert azt a kérdést veti fel, hogy mi, a színészekkel együtt mit tudunk még hozzátenni. Úgy gondoltam, hogy ha én rendezném a shakespeare-i Macbethet, akkor úgy akarnám megrendezni, ahogy Ionesco megírta a Makbettet. Rendezés közben folyamatosan eszembe jut, hogy hogy néz ki az eredeti Shakespeare-darab, de a rendezői megközelítem Ionescoé. Ilyen szempontból Ionesco a segítőt, de ha én találtam volna mindezt ki, akkor a színészek azt mondanák, hogy mi a franc ez, amit próbálsz rajtunk átolni, így viszont meg vagyok támogatva, és azt mondhatom, hogy ezt Ionesco írta, ez egy klasszikus, és innentől fogva nem tudok belekötni (nevet a szerk.) A Ionesco-darab újdonsága az, hogy minden egyfajta „mintha világban” történik. Mindig minden átcúsúzik a „mintha, de mégse” érzetbe. Ionesco ugyanakkor megváltoztatja a szerkezetet, a hangsúlyokat is áthelyezi: gondoljunk csak arra, hogy itt két boszorkány van, az eredeti darabban pedig három.

– Ionesco szerint Macbeth archetípus. Szerinted minek az archetípusa?

– A gonoszságé. A próbán sokat beszéltem a Coen-fivérek Macbeth-filmjéről, ami nekem azért nem tetszik, mert Denzel Washington az elején elkezd egy gonosz embert játszani, miközben ez egy folyamat. Így, ha valójában meg tudnám fogal-

„Az idő kereke ugyanúgy forog. A királyok és hajléktalanok kora is, és az ő természetük sem változik.”

mazni, hogy minek az archetípusa, akkor az az érdekes, hogy hogyan válik gonosszá. A darab a gonoszság természetéről szól, hogy az aljasság miként születik meg valakiben. Ezért is örülök nagyon, hogy János (Mercs János – a szerk.) játssza a főszerepet, mert mind a színészi kvalitásaiban, mind az orgánumban képes megjeleníteni a jó és a rossz embert is, és nekem fontos, hogy ő ezt olyan széles skálán tudja megmutatni, amire nekem szükségem van. Több előadásban is láttam itt Jánost, és azt gondolom, hogy van egy meghatározó sármja, egy szerethető kisugárása, emberileg is kedvelhető,

és ahogy megjelenik benne a gonoszság, az nagyon izgalmas.

– Ha ez életről szól a Macbeth és a Makbett is, ahogy fogalmaztál, akkor egyben arról is, hogy a rosszra való késztetéssel, a hatalom lehetőségének megsillogtatásával nincs új a nap alatt: legtöbbször birtoklásra, hatalomvágyra hajlamosak vagyunk? Ha ez az élet, akkor legalább annyira sötét ez a darab, vagy még sötétebb, mint a shakespeare-i Macbeth?

– Nagyon sötétnek látom ezt a világot, mert maga Ionesco még sötétebben látja a világot, mint Shakes-

peare. Ez utóbbinál Macbeth meghal, de a végén mégis van remény az új király személyében, Ionesconál, bár nem akarok szpojlerezni, még viharosabb lesz a vég. A mesterem mindig abból indult ki, mindig arra tanított minket, hogy a szerzőből induljunk ki. Ha Ionescot olvasom, és nem tudom, hogy el fogjuk-e érni ezt az eredményt a színpadon, de mindenesetre törekszünk rá, végigneve-tem az egészet, de a végén zokogok.

– Milyen rendezői eszközökkel lehet közel kerülni ehhez a humorhoz?

– Nem szeretek senkit nevetésre készíteni, sőt a színészekről is azt szoktam kérni, hogy ne nevetessenek. Sokszor kérnek, hogy állítsak színpadra vígjátékokat, amit vissza szoktam utasítani, mert engem ilyenkor sem a vígjátékrendezés érdek, hanem történetet, bármilyen módon fogott is az meg. Annál is inkább, mert azt gondolom, hogy nagyon sokféle humor létezik. Imádom David Lynch filmjeit, engem nevettek, vagy a Monty Python-filmeket, és nagy meglepetés volt számomra, hogy itt a színházban is ment a Gyaloggalopp című előadás. Mind másféle humor.

– Nehezen megkerülhető a kérdés, hogy egy a hatalom természetét fókuszba állító darabban, a jelen geopolitikai helyzetben egy orosz rendező gondolkodik-e valamilyen direkt vagy indirekt üzenetben, vagy ez távol áll a rendezői habitusodtól?

– Ez egy nagyon nehéz kérdés. Természetesen nem lehet a munkánk közben nem gondolni arra, ami jelenleg a világban zajlik. Viszont sosem szerettem az úgynevezett

manifestum előadásokat, amiben megmutatunk valakit, aki csak rossz, vagy épp csak jó. Szeretem, ha a történetek ennél árnyaltabbak. Ionesco mondatai, melyeket leírt és melyeket az előadásban is használni fogunk, azt mutatják, hogy valamiért semmi sem változik. Ahogy Shakespeare korától Ionesco koráig sem változott az emberi természet. Hogy lehet az, hogy mindig új korszakokat kezdünk, de az emberi természet nem változik meg? Az idő kereke ugyanúgy forog. A királyok és hajléktalanok kora is, és az ő természetük sem változik.

– Ilja Bocsarnikovsz művészeti vezető hívására rendezel Debrecenben. Meséj kérlek az ismeretségekről, magadról és arról is, hogy egy egészen eltérő színházi kultúrából érkezve mik a kezdeti benyomásaid az itteni munkáról?

– Iljót már elég régről ismerem. Amikor Lettországból volt művészeti vezető, három évvel ezelőtt, az ő színházában állítottam színpadra egy előadást, ami máig megy. Ez volt az első sikeres együttműködésünk, és így kerültem ide is. Magamról csak annyit, hogy rendező, színész és zenész vagyok, és ahogy mondtam, hogy az egész családom ilyesmivel foglalkozik, ezért akaratlanul is ez lett a világom, bár ők nem zenészek.

– Milyen zenét játszol?

– FireGranny a zenekarom neve és elektroboogie-t játszunk. Ami az itteni munkát illeti: odavagyok azért, ahogy a magyarok tapsolnak, és ezt írónia nélkül mondom. Ez a közös, egyszerre tapsolás, amiben megszakad a ritmus, és újra visszatalál a közös tapsolásba, ilyet én sehol a világon nem láttam és hallottam. Nemzeti vonás, ami lenyűgöz. A kultúra része, a magyarok vérében lehet. Mikor kezdtek el így tapsolni? A 19. században? Valószínűleg nem az történt, hogy volt egy diktátor, aki elrendelte, hogy így kell tapsolni, hanem önkéntelenül alakult ki. Másrészt megleptek a színház óriási terei is, hogy folyamatosan vannak színházbejárások, vagyis az itteni nézőket érdekli a színház. Magyarország egy színházi ország, ami nagyon jó érzés. Visszatérve a kérdésre: nagyon örülök a színészeknek, érdekes a velük való munka, és általuk az országgal is ismerkedem. Vannak minden színészen meglévő közös jegyek, és vannak az egyéni dolgok, amik nehezen megfogalmazhatóak, inkább érzetek: ahogy kommunikálnak, reagálnak a visszajelzéseimre. Óriási tapasztalat ez, amiért nagyon hálás vagyok a Csokonai Színháznak, de nem szeretném elfedni, hogy vannak nehézségeink is. Azt remélem, hogy ezeket legyőzzük, és egy egyszerű előadást hozunk létre.

Kisvárosi szerelmek

Szerethető, vidám és étellel teli darabot láthattak Vajda Katalin Anconai szerelmesek című zenés komédiájának premierén a nézők. Halasi Imre Jászai Mari-díjas érdemes művész igazi örömjátékot rendezett, amely felhőtlen kapcsolódással ajándékozza meg a közönséget.

A darab központi szereplője Don Tomao Nicomaco (Bartus Gyula), a „nem épp ifjú Montague”, aki közeli barátságot ápol a pénzzel és a női nemmel. Jelleme komikus: amellet, hogy szoknyabolond, igyekszik minden helyzetben a maga malmára hajtani a vizet, a pénztárcáját pedig csak akkor tartja nyitva, amikor befelé kell söpörni valamit. Két hölgy is él a közelében nap mint nap a reggeli kávétól az est leszálltáig: háztartási alkalmazottja, a Donért rajongó Dorina (Nagy Erika) és szomszédaszonyja, a temperamentumos Agnese (Veselényi Orsolya), akik már humorérzékkel viselik a mellőzöttséget. Tapasztalt komikusért kiált Giovanni szerepe: Csomós Lajos nagy szeretettel formálja meg a szerelemben esett, kevés gyakorlati érzékkel megáldott, de azért eszét nem veszítő vendéglőst. Viktória, a gyermekének apját kereső, fertelmes tájszóval beszélő „aranyásó” figurája Király M. Alexandra játékát dicséri. Drusilla (Csonka Dóra) és Lucrezio (Puskás Dániel) dalai a legkényesebb zenei ízlést is kielégítik, ahogyan színházunk két fiatal művésze, Nádra Kitti és Szász Borisz is tehetséggel alakítják a két ügyefogyott fiatait.

Trapézna drág, pizsama, hajháló és horgolt bikinifelső – korántsem csak ezeket a jelmezeket vonultatja fel Kiss Kata jelmeztervező a hetvenes évek kicsit digó, kicsit hippy öltöz-

ködekkultúrájából: figyelemre méltó Don Tomao – lánykéréshez felvett – „keresztapa-szettje”, amelyet mintha rá öntöttek volna, igazi telitalálat, de Dorina fehér lakkbőr diszkótáncos csizmája is vonzza a tekintetet.

A Békéscsabai Jókai Színház nagyszínpadán számos nagyszabású koreográfiát láttunk már, de humoros csak kevés akadt. Az Anconai szerelmesekbe Kerekes Judit olyan táncjeleneteket kreált, amelyek szívből megnevettetik a közönséget, s láthatóan a táncosok is élvezettel szállnak bele a játékba (komoly a kísértés, hogy leírjam, milyen, nem épp tipikus viseletben ropják az egyik jelenetben, de meghagyom a felfedezés örömet a nézőknek, annál jobban fognak szórakozni).

A háttér - még a padok és a kávézó asztalai, székei is – mintha rajzolva lennének, Egyed Zoltán díszlettervező azt a mesebeli olasz kisvárost varázsolja elénk, ami csak a fantáziánkban él. Egy aprócska tér, rajta minden fontos elem: kávézó, panzió, a főhős háza, mögötte a folyton hullámozó tenger, valamint egy eléggé masszív, többfunkciós kandeláber.

A zene fontos eleme az előadásnak: régi, sokat dúdolt olasz dalok hangzanak fel a hetvenes évekből, amelyektől mindenki – igen, még azok is, akik azt hitték, nem ismerik – boldogabb lesz egy kicsit.

A szövevényes, de azért kibogozható történet végkifejletében Don Tomao megnyugodhat, mert túl azon, hogy a történelem ismétli önmagát, minden elrendeződik: igazi Felicità (azaz boldogság) jut Ancona minden lakójának. Mindaddig, amíg – már csak a mi fantáziánkban – a fiatalok esküvőjére meg nem érkezik Debrecenből Viktória mamája...

Szilágyiné Szabó Ágnes

Tragikus, de tudunk rajta nevetni

– A *Tóték az idén 110 éve született Örkény sokak által ismert darabja. Több mint ötvenéves, a mi világunk igen különbözik attól, amiben Örkény élt és írt. Igényel-e darab a XXI. században új színházi nyelvet?* – kérdeztük a darabot rendező Tege Antalt, a békéscsabai Jókai Színház művészt.

– Új formai nyelvet nem igényel. 1942-ben játszódik, de 1964-ben írta Örkény kisregényként, a színpadi adaptáció 1967-es. A műfaja tragikomédia: a világban már létezett, de ezt a műfajt Örkény hozta Magyarországra. Tudta, hogy a tragédiát ismerik, a komédiát ismerik, de aggódott, hogy ezt fogják-e érteni. A mi korunkban ez már természetes. Sok minden történet velünk, ami tragikus, de tudunk rajta nevetni.

– *A darab műfaja tragikomédia: egyszerre tragikus a fiú és a család élete, közben meg nem tudja az ember viszszafojtani a nevetést. Hogyan dolgoztál ezekkel az esztétikai minőségekkel?*

– Egyrészt a fiú miatt tragikus, másrészt attól, hogy az Örnagy, az elnyomó hatalom hogyan telepszik rájuk, hogyan hajtanak végre emberi mivoltukat megkérdőjelező feladatokat. Az önmagában tragikus, hogy mit meg nem tesznek ezért a fiúért. Én, mint néző, már rég tudom, hogy Gyula halott, de ők még engedelmesen dobozolnak. Az emberi méltóságot megtörő hatalom megjelenését komolyan vettük – akkor azon lehet nevetni. Nem harsányan, hanem fanyarul. Ahogy játszanak, azon kell nevetni. Mindenki van behódolás a hatalom irányában. Ahhoz,

hogy az elnyomó hatalom létezen, kell a nép is. A Tót család behódol az Örnagnak. Az Örnagy szintén a háború poklából érkezik. A katonától az otthoni kislányig mindenki megszenvedi a háborút. „Potenciálisan” az örnagy és az áldozata vagyok egy személyben; jó lenne, ha nem kellene többé félelemben élni” – írja a Levél a nézőhöz című előhangban Örkény.

– *Milyen díszletet, jelmezt, játéktérrel láthatnak a *Tóték* nézői?*

– A jelmezek valóságűiek, az Örnagy egyenruhája korhű, a család esetében a kék színnel próbáljuk kifejezni a család egységét. Nincs elemelve, szép jelmezeket láthatunk. A játéktérrel én találtam ki, és Vacsi Dávid ötletekkel segített. Egy 20-25%-ban kész házat lát a néző, ami dobozokból épül, az előadás folyamán. Minden doboz elkészülte segíthet Gyulán. Nincs elrejtve semmi, látszanak a lámpák, a ház a végére áll össze. Ezerkilencszáznegyvenkettől már vannak híradórészletek, három miniszterelnök is váltotta egymást. A filmekből láthatnak az előadásban. A propaganda megpróbálta elhitetni az emberekkel, hogy nincsen baj – ugyanakkor évtizedekkel később készültek olyan felvételek, amin a Don-kanyarból hazatért emberek beszélnek. A II. magyar hadseregben 1942-43-ban 135.000 embert áldoztak fel. Ennek a kettségével játszom. Például a Kennedy-gyilkosság részleteit 90 évre titkosították – szeretném megérni, hogy tudjam, mi történt a valóságban. Amit ma hallottam, annak mi a valóságalapja?

– *A szomszéd országban háború zajlik – máshogy kell néznünk ettől a *Tóték*at?*

– Ha őszinték vagyunk, csak találgatni tudjuk az okát a háborúnak, hogy benne van-e egy másik

hatalom, hogy valójában miért vívják. Ötven-hatvan év múlva fogjuk tudni. Maga a háború elfogadhatatlan bármilyen konfliktus tisztázására. Konkrét utalás a jelenlegi helyzetre nincs az előadásban, csak olyan mondatok, amiket Örkény leírt. „Még az oroszoknak is, ha már legyőztük őket, szabad lenne dobozokat csinálniuk” – ez a mondat így szerepel a kéziratban. A II. világháború óta mindig velünk élt a háború, csak legfeljebb távolabb. Nem hozzuk bele az orosz-ukrán háborút, de itt van mellettünk, behallhatják.

– *Fábry Zoltán 1969-ben filmet rendezett a *Tótékből*. Valahogy adott,*

*hogy a néző ezt tekintse viszonyítási pontnak. Miben lesz nálunk a *Tóték* más?*

– Örkény kisregényként írta meg a *Tóték*at, aztán drámaként, a filmen meg se jelenik minden szereplő. A szöveggényünk 75 oldal, a filmé körülbelül 30. A történet ugyanaz, nincs mit összehasonlítani, az egyik film, a másik színház. Remélem, hogy nem a filmre gondolkodunk vissza. 1969-es a film, más a színház. A filmet nem lehet, nem is kell visszahozni. A néző nem a film remake-jét fogja látni, erre a garancia a játékok alakítása.

Szilágyiné Szabó Ágnes

Igen erős előadással nyitotta új évadát a Békéscsabai Jókai Színház: Örkény örökbecsű darabját, a *Tóték*at láthatta a közönség Tege Antal rendezésében. A díszletet – amellyel a közönség még a játszó személyek előtt találkozik – a rendező tervezte: padlón a második világháborús szovjet hadszíntér – egyik-másik városnév a mostani hírekből is ismerős lehet. Előterben a család szedett-vedett bútorai, a falusi idill, Tót uniformisa a szobainason – mögötte pedig Mátraszentanna a gyantagyűjtők tábortüzeivel, hátuk mögött a világ. A doboz-falak már az Örnagy érkezése előtt láthatók, ezekre vetülnek ki a mozgóképek, amelyek teljessé teszik az előadást, s ezek szolgálják azt a zárlatot, amely tulajdonképpen egyenesen következik annak egészéből, mégis a meglepetés erejével hat, és teljessé teszi a néző megrendülését. A mozgóképekről külön is írni kell, egyrészt mert a XXI. században létjogosultság van a színházi szentélyekben is (a legutóbb itt játszott Örkény-darabban, a Macskajátékban is találkozhattunk velük), másfelől

Dobozvilág

pedig azért, mert a valóság kontextusába helyezik az előadást, amelyet különben a mi nemzedékünk hajlamos elemelt, szimbolikus értelemben nézni, megfosztva a II. világháború összefüggéseitől. Számos másik mellett nagy erénye az előadásnak ennek az összefüggésnek a visszacsatolása. A filmhíradótól az egykori, Don-kanyart túlélő magyar katonák visszaemlékezéseig, közben-közben Chaplinnel és szirénhangon katonadalt bűgő énekesnővel minden részletnek helye van ebben a nagy egészben, ahogyan a mai összefüggéseket sem nélkülöző, híradó-szerű összefoglalásnak is az 1942. évről. Ne felejtjük el, hogy Örkény maga is a saját bőrén tapasztalta meg ezt a háborút.

Örkény két fő- és egy kulcszerepet írt, ezen felül csak karaktereket: Ágikát (Földesi Ágnes

Villó), aki kamaszosan rajong az Örnagyért, és számos olyan ötlet származik tőle, amely megnehezíti az apja életét. Mariskát (Fehér Tímea), aki végtelenül engedelmes, hiszen vissza akarja kapni a fiát, és ezért urával és parancsolójával is szembeszáll, valamint természetesen a falu lakóit, akik a maguk módján mind segítik Tótékát. A kulcsszereplő, a bolond postás (Gerner Csaba) emberségesebb, mint a közösség többi tagja, hiszen a maga sajátos eszközeivel megpróbálja tőlük távol tartani a külvilágból beszűrődő rossz híreket.

A nem túl okos, a maga szabályai szerint, kényelmesen élő Tótnak (Katók Ferenc) az első, félig elszívott cigarettával keseredik meg a szája íze, pedig az Örnagy még meg sem érkezett. A torzóban maradt szivar, a tagokban ragadt nyújtózkodás,

az ásításkor ki nem fűjt levegő, a folytonos, kényszerű bocsánatkérések mint a stációk lökik tovább Tótót, hogy felérjen a maga Kálváriájának tetejére. Nem titok, hogy a darab végén Tót kipucolja az életéből az oda nem illő elemet, de az előadás zárópontja nem a margóvágó baljósan beszűrődő csapása – és milyen jó, hogy tartogat még nekünk valamit, amitől nem leszünk nyugodtabbak, de legalább tisztán fogjuk látni: hogy egy, egyetlenegy fiú elvesztésével is oda lehet a világ.

„Ha észreveszem, hogy valamilyen feszélyezem magukat, én már el is utazom” – mondja az Örnagy, akit illő késlettel tesz fel a színpadra Örkény. Az Örnagy nem is egy ember, hanem tulajdonképpen egy szimbólum, maga is egy megnyomorított áldozat, aki a háborút hozza magával málhazsákjában a hátországra. Alárendeltje nem a fiú, hanem az önként felajánkozó családja lesz, ő pedig apránként kaszárnyát csinál az otthonukból. Lendületessége, a harctéren megszokott harsánysága ellentétben áll Tót

megfontoltságával, halk beszédével. Czitor Attila a legapróbb részletekig felépítette az Örnagy neuroziséát, folyamatos feszültségét: úszik a verjékben, a megháborodott, folyamatos életveszélyben élő embert mutatja meg nekünk. Nem gonosz, csak a saját megszokásait akarja követni. Az előadás egyik tetőpontja az a szónoklat, amelyet a dobozolásról tart a családnak: érdemes ennek részleteit értő fülekk hallgatni, gesztusait értelmezni.

Nem olcsó sztereotípiákkal dolgozó, érzelmvadász, kéretlenül nevetető vagy blőd, hanem okosan rendezett és mértékkel adagolt, értékes előadás, amelynek a megnézésére évek múlva is emlékezni fogunk.

A múlt század közepének viselkedését tükröző jelmezeket Kiss Kata tervezte, a játéktér kidolgozásában ötleteivel

Vacsi Dávid segített. Az előadás további szereplői: Gerner Csaba / Koleszár Bazil Péter, Lenárt László, Balácsi Róbert, Lehoczki Orsolya és Szabó Zoltán.

Szilágyiné Szabó Ágnes

Porcsin és Júlia

A Romeo-musical Kabán

A Kabei Nyári Színház Egyesület alkalmi társulata Shakespeare fájdalmasan szép szerelmi története, a Rómeó és Júlia zenés változatát mutatta be a település szabadtéri színpadán. Szinte musicales rutinálalkottak, hiszen legelső neki-velkedésük is ebben a műfajban történt; 2003. augusztus 20-án az István, a királyt játszották, már azt is Porcsin László színrevitelében.

Aligha véletlen, hogy a premier tapsrendjének záró epizódjaként, a szereplők kórusban hívták rendezőjüket a színpadra, aki azonban nem tartotta illőnek, fellépésével az ovációt kisajátítani.

Porcsin László Kabán született (1950). Színész, rendező, író és az Alföld Színpad egykori vezetője. A debreceni Tóth Árpád Gimnáziumban érettségizett, a KLTE történelem-népművelés szakán szerezte első diplomáját. A Színház-és Filmművészeti Főiskola színházelmélet és dramaturgia szakán 1988-ban végzett. Színházi pályája Békéscsabán kezdődött, de hamar visszavonódott Debrecenbe. A Csokonai Színházban végigjárta a „szamárlétrát”. Volt segédmunkás, kellékes, statiszta, szerződéses epizodista, dramaturg, rendezőasszisztens, majd kinevezett színész; a rendezőséget azonban Thuróczy Györgytől, az Alföld Színpadnál tanulta.

Pályája legújabb termése is – leképezve az életutat – hármasszoros önazonosságot mutat: támaszkodik alkotótársaként korábbi, hivatásos színházi kollégái tapasztalatára, van mersze ugyanakkor címszereplőt választani az Alföld Színpad fiatalja közül, ami közben ösforrása a szülőföld, a helyben élők civil színész kurázsija.

Mert hogy az örömalap, amiért ezerhatszáz ember kilátogatott két estén a szabadég alá, az kétségkívül az élményteremtésben megmutakozó önerő. Példa volt erre már a színházalapító esemény is, amikor hiába kapták meg az István, a király zenei alapja részeként a kórusbetéteket, ez utóbbiakra stúdiót rendeltek, mert mindent a maguk hangján akartak hallani. Igazuk volt – igazuk van. Borbély József (Rómeó), Drágán Lajos (Lőrinc barát) vagy Juhász Szabó

Balázs (Tybalt) éneke profi-kompatibilis, nem vallanának szégyent akkor sem, ha kőszínházi falak közé kerülne az előadás. Vassné Dr. Szuromi Ibolya (Dajka) szerepe újabb kori jelentésgazdagodás-követelményének megfelelően van jelen: nem csak a kettős engedelmesség kötelékében vergődő ügyeskedő szolga, hanem a természeti szerelemvágy hordozója is. Ilyenként, ugyanakkor a legújabb kori esztétikai eszmény ellenpontja: lám, lehet szép az is, ha egy nő férfit szeret!

Persze, a darab szerint az igazi szerelem halálos. A végzetes érzelm tragikumát azzal a zsigeri temperamentummal lehet színre hozni, amellyel az Alföld színpados Gáspár Kata rendelkezik, s azzal a munícióval értelemszerűen, amely a helyi születésű partner jelenlétéből meríthető. Mindketten virtigli fiatalok, rendezői instrukciókkal szelídített energia-bombák: együtt adják a világszínház Kabei-debreceni zamatát.

Az előadás tempójának diktálásához kevesek volnának a címszereplők. Laczó Zsuzsa koreográfus Porcsin Csokonai színházi kollégája volt, s aktív táncosként már régebről is arról emlékeztet, hogy nem csak életkora alapján, hanem mozgáskultúrájában is fiatalabbnak tetszett a társainál: a színpadi lénye feleselt némiképp a mindenkor modernségre törő, de mindenkor félszegnek bizonyuló együttes-vezetői stílussal. Az itteni tömegjelenetek beállításában előnynek bizonyult a tánckarban szerzett munkatapasztalat: zökkenőmentes az átmenet a fiatalok tömegjelenetei és a felnőtt beavatkozások tablói között: a tizenöt esztendőskorú Bodnár Péter (Mercutio) és a tömegjelenetekben szerepet vállaló Szegi Emma polgármester asszony, egyaránt az autentikus ritmusára talált.

2003-ban, a városná nyilvánítsukat megünnepeendő határozta el a kabaik a nyári színház létrehozását. Azóta játszanak töretlenül.

Jelen van ilyenkor a település korban és rangban apraja-nagyja, a környékbeli, a messzebbi debreceniek. A nyári színház a lelkieben való összetartozás eminens alkalma.

Balogh Tibor

Zalán Tibor

Kosztolányi Dezső Színház

Egy frivol fecske és a szalagos varjú

A *Ne lőj a fecskére!* Zalán Tibor Azután megdöglünk c. drámakötetében jelent meg, 2004-ben. Egy műkedvelői előadást nem számítva, ősbemutatóját Szabadkán, a Kosztolányi Dezső Színházban tartották. Rendezte Hernyák György.

Csodakabátjában, csodaautójával vendégségbe érkezik egy férfi. Étet, italt, nőt kap, aztán foglyul ejtik, és egy kaptafa mellett, csicskás suszterként múlik el az élete.

A kortárs dráma válsága örök. A drámaíró Babits művét elemezve jegyzi meg Vilcsék Béla, hogy „a huszadik század küszöbén a klasszikus dráma tartópillérei egyenként és együttesen is megrendülnek. Ibsennél a múlt telepszik rá a jelenre, és robbantja szét az emberi kapcsolatokat. Strindbergnél már meg is szűnnek az emberi kapcsolatok, a középpontba a szubjektív én kerül, a történetet a szubjektum belső változásai jelentik. Csehovnál a nosztalgikus emlékezések és utópikus elvágódások dominálnak, történet helyett önreflexiókkal találkozunk. A modern dráma hőse az interperszonális kapcsolataiból kiszakított, elidegenedett, elmagányosodott ember, akinek természetes közege leginkább a hallgatás vagy a monológ lehetne. Megbomlik tehát jellem és cselekmény, egyén és kollízió, ember és tett egysége. A tett leválik az emberről.”

George Steiner írja A tragédia halála c. könyvében, hogy az átfogó mítoszainkról (a görög-római és a zsidó-keresztény hit, valamint a marxizmus) a XX. század közepére kiderült, azok antitragikusak, alkalmatlanok „a jelenbeli valóság komplex káoszának rendbe szedésére”. Az első a holt múltba visz, a második metafizikus világmagyarázatot ad, míg a harmadik valami megfoghatatlan és beláthatatlan távoli jövő felé mutat. Mit tehet ebben az alapvetően megváltozott helyzetben a modern kor drámaírója? Steiner szerint három lehetőség kínálkozik a számára. Az első ezek közül, hogy kísérletet tesz a klasszikus tragédiaforma vagy valamely mitikus téma modernizálásával, újfajta feldolgozásával. Egy másik, hogy megteremtí a saját mitológiáját.

„Engem az érdekel, hogyan tud megszólalni egy olyan drámai szöveg a színpadon, amelyik nem elsősorban drámai konfliktusra épül, sokkal inkább a drámai megszólalási formákat ragozza. – vallja Zalán Tibor – Nem az érdekes, hogyan rohad szét egy ember, egy kapcsolat, egy emberi lehetőség, egy házasság, bárkinek is a léte. Az én drámai munkálkodásom központi kérdése, hogy nyelvileg is meg tudom-e fogni ezt, és tudok-e hozzá hiteles színpadi szituációt teremteni.” Régi vágásúan újragondoló dramaturg. Olvasottsága, szép kora okán

beláthatta, az ember és ember közötti kapcsolatok minden lehetséges variációját kimerítette mára az ógörög gyökerű világirodalom, ideértve a megkavart eseménytörmeléklet pillanatragasztóba merítő posztmodern kortársit is. Grammatikai egzisztencialista. A szűkülő világegyetem krónikása: bennem van, bennem szűkül a világ: a világ szűkülete magam vagyok. Most éppen a Vendég, Mészáros Gábor bőrében.

Nyúlánk városi macsót alakítva csöppen a falusi mulatságba. Spicces hóbörgéssel indít, delíriumban hódít, hogy valamilyen vétke folytán leválják róla a szabadsága.

„VENDÉG falun vagyok, falunk anyáméknál, lenn, falun, és éppen vacsorához készülődünk. Szelek egy kenyeret, a kenyér vérezni kezd, szelek egy másikat, az is. Ahány kenyeret szelek, mind vérzik. Nézek apámra, rázza a fejét. Nézek anyámra, halkan sírdogál. Kínálom őket, nem vesznek a véres kenyérből. Kóstolom én, mintha sőt harapnék. Apám elfordul az asz-taltól, nem engem néz, ablakon át bámul a kertre, azt mondja: hiszen figyelmeztettek! Mire, apám, mire? Hogy ne lőj fecskére, mert vére-sen eszed életed végéig a kenyeredet. Szóltam időben. De apa –, én nem lőttem fecskére soha. Lehet – mondja apám –, az is lehet, nem vetted észre, hogy fecske.”

Lehet a lelőtt fecske Baba, a vendéglátó háznép kincse. Is. (A történet részben a Pintér Béla írta-rendezett Parasztopera motívumkörét idézi.)

„BABA Van stílusod. Az van.

VENDÉG Ez van. Én, kislány, nem akarék vagyok. Látod ezt a zakót? Ez egy baromi fasza zakó. Oké? Vetted az adást? Többet ér, mint az egész lakodalom. No, nem azért mondom, mert nem azért, de tényleg. De nekem ilyenre is telik.

BABA De én nem ezért maradtam magával egész éjjel

VENDÉG Nem? Hát akkor miért maradtál velem egész éjjel?

BABA Mindegy!

VENDÉG Lófaszt mindegy. Akarom, hogy elmond! Na, mi a hézag, kicsinyem? Őszintén a pofámba!

BABA Megkívántam magát.

VENDÉG A szentségét. Ez aztán beszéd. Én meg itt szarakodom veled. Hogy én mekkora barom vagyok!

Verebes Andrea Pszükhé. Ami közben a szerelemi heve lendíti előre, enged éreznünk a mondatai-mozdulatai mögött valami talányos tudatos-ságot, s abba keverve, hogy szorong az anyjától, a rokonoktól, a vőfélytől vagy a saját, elszabadult vágyától. Eleven allegória.

„VŐFÉLY Ácsi. A menyasszony azért bús, nem kapott az éjjel húst.

VENDÉG Mit akarsz, te szalagos varjú? Mit akarsz?”

A Vendéget pergő nyelvű árnykép

ropja körül. Vőfély, rendőr – Ricz Ármín m.v. Egy menyegzőmentes lakodalom násznagya, majd egy elkövetetlen gázolás nyomozója. Alakításaiban egymásra következnek az érdekek nélkül képtelen nyugati, ósabszurd modellje és a koncepciók képtelenség vadkeleti változata. Vitalitása, dallamos cinizmusa lenyűgöző. A belépő két rokonnal – Bajuszos: Búbos Dávid, Kalapos: Kucsov Borisz – mintha Hubay Miklóstól az Egy szerelem három éjszakája Három királyok (Gáspár,

Menyhért, Boldizsár) daljelenetébe ütköznénk: a másik gondolatát apró változtatással visszhangzó zagyva rafináltság, bárgyú célirányosság: elvinni kérik az ittasan megpihent vendég autókulcsát, ám az a tőle, általuk elloptott csodakabát zsebében lapul. „Ne politizáljatok annyit!” – dörren rájuk Hajdú Sára m.v., az Öregasszony, aki utóbb az eltűnt Baba anyjának fog a Vendég szemében látszani. A megszállott traktáló jótét falusi, vagy sanda boszorkány? Végső megjelené-

sekor, mint a Godot-ra várva Fiúja, csak éppen fordított betápláltsággal érkezik: a 'nem tudom uram' helyett, a megtörténtnek hitt események valóságvoltának objektív törlése a dolga: nem volt esküvő, vőfély, sőt Baba sem – ezzel távozik, de néhány lépésről visszafordul, mintegy kilép küldönci szerepéből, s cipőjét odavetve a javítandó halomra, mezítláb mondja: „Elment valahova Görögországba”. Elment, aki nem volt.

Ami valótlan, az lehetséges. Paravánok és sátorponyva mozgatása révén szűkül folyamatosan az élet tere, amelyben előbb franciaágy, aztán egyszemélyes ágy, pricc, asztal, végül egy sámlia a kaptafa mellé, fér el. Saša Senković díszlete e valótlanok a realizmusát erősíti fel. A jelmezeknek a kettős valósághoz igazításáról Janovics Erika gondoskodott. Különleges viseletében, a nézői bal szegletben, ügyelői distanciával van jelen Spirit, Kovács Nemes Andor m.v. Ő – szemben a cselekménybe (létbe) vetett múlandóval – a szerző (ember) örök énjé, a kinyomtatott ego hangteste.

Zalán Tibor kajla géniusz. „Csak vendég vagyunk ezen a világon, tartja a mondás. Ez elképzelhetően igaz. De lehetnek ennél konkrétabb kínjai is az embernek. Például, amikor kénytelen felismerni, hogy tulajdon élete válik örök vendégséggé egy számára eddig ismertnek hitt, immár idegenné vete-medett, valóságban. (...)

Vidám vendégségből kényszerű vendégségbe keveredünk, amely életfogytig tart. Pedig nem követtünk el semmit. Talán mégis bűnt követtünk el valamikor. Akarva, vagy számunkra sem fölismeren. Tudtuk, nem tudtuk. Fecskére lőttünk. És már halálunkig véresen esszük a kenyerünket.”

Külterjes szöveg. Szabadkán értő érzékű fülekre talált skizoid realizmusa. Sikerral lépték át a határt a mondatok. Hernyák György rendezése mitológiateremtő előadás.

Balogh Tibor

Fotó: Molnár Edvárd

A beregszászi társulat jótékonyági előadása *Kecskeméten*

A helység kalapácsa című komikus eposzt hozta Kecskemétre a beregszászi társulat novemberben, akik az orosz-ukrán háború kitörését követően Magyarországon leltek menedékre. A Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház direktora, Cseke Péter és a teljes társulat szívén viseli a beregszásziak sorsát, és a mostani nehéz helyzetükben segíteni szeretnének nekik: a jótékonyági előadásból származó jegybevételt felajánlták a fennmaradásért küzdő társulatnak.

A Nemzeti Színház és a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház közös produkciója Vidnyánszky Attila rendezésében egyetlen alkalommal, november 13-án volt látható Kecskeméten, Vidnyánszky Attila rendezésében.

Ez a történet sem csak úgy kezdődik, hogy a falu templomában a mise véget ért. A nép elhagyja a templomot. Csend lesz. De egyszer csak hirtelen hallatszik. Az egyik sarokban egy ember alszik. Fölébred és az ajtó felé indul. Lenyomja a kilincset, de hiába. Az ajtó zárva van. Az ember

átlátja a helyzetet, és nem rázza tovább az ajtót: tudja, hogy bezárták. Gondolkodni kezd, hogyan juthatna ki. Az ablakon nem ugorhat ki, mert még a nyakát is kitörné. Eszébe jut egy ötlet. Hiszen hajtja a vágy!

Ahogy az eredeti mű sem csak ennyiről szól, úgy a beregszászi előadás is több mint szimpla történetmesélés, mert most is – mint mindig – a színház nyelvén fejezik ki mindazt, amit az életről, a világról gondolnak, azaz hogy „színházat csinálni” akkor is, most is „a legjobb dolog-log-log!”

Hitvalló derűvel a szenvedések között

Október 28-án mutatta be a Nemzeti Színház a felvidéki mártír politikus, Esterházy János életútjából készült drámát, a Hazatérést, Rubold Ödön rendezésében. Lukács György színdarabja olyan sajátos misztériumjátékként került színpadra, amely összefoglalja a hitvalló és szülőföldje, népe iránt elkötelezett politikus jellegzetesen XX. századi, közép-kelet európai sorsát, megmutatva azt is, miből merített erőt a hányattatások elviseléséhez. Az előadás alkotói egytől egyig jelentősnek és jelképesnek tartják ezt a rendkívüli életpályát.

A drámát először az Esterházy- emlékévkben mutatták be az alkotók az Esterházy János Zarándokközpontban, 2021 szeptemberében, a mártír politikus születésének 120. évfordulóján, Alsóbodokon. Ott, ahová halála után 60 évvel, 2017-ben Esterházy János végre hazatért, utolsó kívánságának megfelelően. Ezután fogalmazódott meg, hogy jó volna közsínházi körülmények között is bemutatni a darabot.

„Esterházy János egész élete egy hatalmas dráma, olyan nem mindennapi történet, amelyre Hollywoodban dollármilliókat szánnának. Ez a rendkívüli sors azonban Közép-Európában született, abban az elképesztő XX. században, amely mögöttünk van, és amelyben emberi szenvedések, tragédiák sorozatának tömkelege zajlott a diktatúrák egymásutánjában.” – fogalmazta meg Molnár Imre, az egykori felvidéki politikus monográfusa. Az előadás történész-szakértője hozzátette: „Esterházy János sorsa is magán viseli a XX. század minden stigmáját, tehát nagyon nehéz volt kiválasztani azt az irányvonalat, hogy életének melyik szeletét dolgozzuk fel, hiszen mindegyik megérdemel egy-egy külön drámát.” Molnár Imre elmondta, igyekeztek a közös munkafolyamatban olyan fókuszpontokat keresni, amelyek megmutatják, ki is volt valójában Esterházy János, akinek nem véletlenül indult el a boldoggá avatási eljárása. „Ő többször is

„Az úgy fontos számomra” – nyilatkozta az előadással kapcsolatban Rubold Ödön rendező is, aki színpadra álmodta az előadást, amelyben igyekezett megvilágítani Esterházy lelki fejlődésének hátterét. „Egy tehetséges arisztokrata, léha életű fiatal, aki Trianon sokkjától megrendülve a közösségért cselekvő politikus lesz, „egyszerű” hívőből pedig a krisztusi sorsot vállalóvá válik. Ennek az életútnak a bemutatása messze túlmutat egy előadáson. Az élet dokumentumait majd egy kiállításból ismerhetik meg a nézők. Amit a színen látnak, az egy misztériumjáték, amiben felidézünk egy ember jellemének, lelkiségének esszenciáját, a karizmáját. Minden ember életében vannak szélsőséges pillanatok, amikor nehéz döntéseket kell meghoznia. Esterházy életét ezekben a helyzetekben is helyes döntések jellemzik, mindig következetesen kiállt elvei, meggyőződése mellett, erős hite segítette abban, hogy ne térjen le a helyes útról.” – fogalmazott a rendező.

elmondta politikusi beszédeiben, de írásaiban is megjelenik, hogy az embernek két nagy kincse van, a nemzeti identitása és a keresztény hite, és azt kérte az övétől, hogy ezt a két értéket soha ne engedjék elveszni a lelkükből, szívükből, mert ez a két érték egyben két nagy fogódzó is, amely a legnehezebb időkön is képes átsegíteni bennünket. Nem tudta akkor még, hogy tulajdonképpen olyanná válik majd, mint az az orvos feltaláló, akinek önmagán kell kipróbálnia a saját gyógyszerét.” – foglalta össze az életút tanulságait a történész.

Esterházy Jánosnak dramaturgiai értelemben nincs tragikus vétsége, tehát nehéz megragadni színházi szempontból az élettörténetet, annak ellenére, hogy rendkívül sok drámai eseményt tartalmaz – mondta Lukács György, a darab szerzője. A Nemzeti Színház irodalmi munkatársa szerint ezért is alakult át a dokumentumdráma misztériumjátékká, mivel meg akarták mutatni Esterházy szinte krisztusi szenvedéstörténetét. „Hihetetlen gyötrelmeken ment keresztül a Gulagon, vagy Csehszlovákia különböző börtöneiben, és közben azt lehet kiolvasni a soraiból, vagy a rokonainak, rabtársainak a visszaemlékezéséből, hogy mégis vigaszt és reményt talált abban a félelem nélküli állapotban, ahogyan ő élt. Számomra ez a legfontosabb üzenete az ő történetének, hogy valóban lehet támaszkodni a hitre, hiszen ez valódi erő és valódi reményt ad.” – összegzett Lukács György.

A spirituális fejlődés érzékeltesére az alkotók már az ősbemutatón segítségül hívták Szabó Sebestyén László színművészt, aki felvidéki népballadákat megszólaltatva, különleges atmoszférát teremtett az előadáshoz. Énekmondói szerepe a mostani bemutatóig kibővült, és már az előadás zenei szerkesztőjeként szerepel a színlapon. „A zenék túlnyomó többsége felvidéki eredetű, főként Kátai Zoltán anyagából válogattam, ezzel is igyekeztünk kiemelni azt, hogy Esterházy sorsközösséget vállalt azzal a néppel, a kultúrával, amelyből származott. Nagyon gazdag vidék ez a zenei anyagát illetően, ott a vallásosság és a népi kultúra szervesen összekapcsolódó, élő jelenség, a balladák pedig jól illeszkednek a játék misztérium-jellegéhez. Nekem magamnak is erős a kötődésem a népdalokhoz, édesanyámtól nagyon sokat tanultam, egyik dédanyám siratóasszony volt, és bár nem ismertem, de máig őrzöm az énekeskönyvét, így nem volt nehéz ezt a feladatot elvégezni.” – mesélte a Nemzeti Színház fiatal művésze.

Fotó:
Eöri Szabó Zsolt,
Nemzeti Színház

Megtalálni a katarzist

Interjú Fekete Péterrel, a Melyiket a 9 közül? rendezőjével

Mitől különleges, és milyen üzeneteket közvetít a Fővárosi Nagycirkusz Melyiket a 9 közül? című műsora? Milyen felelősséggel tartozik az intézmény az utazócirkuszok felé? Miért jelenik meg a felelős állattartás témája a cirkuszban? Fekete Péter rendezővel, a Fővárosi Nagycirkusz igazgatójával beszélgettünk.

– *Hogy látja, jó döntésnek bizonyult újra egy saját, összművészeti darabot műsorra tűzni?*

– Túl vagyunk a bemutatón, és a közönség reakciója jól bizonyította, hogy helyesen döntöttünk. Az először hat évvel ezelőtt bemutatott Lúdas Matyi a cirkuszban című produkciónk után ismét egy félig cirkuszi, félig színházi előadást vittünk a Fővárosi Nagycirkusz porondjára: Jókai időtálló novelláját egy összművészeti előadásá avasztuk. Karácsonyra készülve fontos végig gondolnunk, hogyan tudjuk ünneplőbe öltöztetni a lelkünket. Vásárlással? A reklámok által belénk táplált kutyuk megszerzésével? Vagy egy öleléssel és a szeretteinkkel elköltött vacsorával? A cirkuszművészet alkalmas arra, hogy ilyen mélyreható üzeneteket

közvetítsen. Több százezer ember jár a Fővárosi Nagycirkuszba, a legkisebbektől a legidősebbekig, ezért komoly felelősségünk van. Azon túl, hogy elvárásoljuk őket a hihetetlen artistaprodukciónkkal és a technikai újításokkal, üzeneteket kell közvetítenünk, a lelküknek is adnunk kell valamit. Jókai segít nekünk, ugyanis bár a Melyiket a kilenc közül? alap-története szomorúnak tűnik, de egy örömteli, csodákkal teli produkcióvá válik. A nyári, RAIN – Esőcirkusz műsorunk alapüzenete viszont ebben a darabban is visszaköszön. Krisztus Urunknak áldott születésén mit kérünk a liturgikus népi énekünkben, amely a Melyiket a 9 közül? előadásban is felcsendül? Jóakaratot és békességet mindenféle népnek, legfőképpen az oroszoknak és az ukránoknak. E nemzetek artistaművészei a Fővárosi Nagycirkusz manézsában szeretetben, egyetértésben lépnek fel. Ha az egyik elugrik, a másik biztosan elkapja. Ezzel azt üzenjük a világnak, hogy a béke az egyetlen kiút, a cirkuszművészetben mind egyformák és összetartók vagyunk.

– *Egészen különleges rekviziteket, jelmezeket, technikai megoldásokat, saját zenéket hallhatunk a darabban.*

Milyen előkészületek előzték meg az előadás létrejöttét?

– Valaki azt mondta, hogy ez már szinte Cirque du Soleil kategóriájú darab lett. Abból a szempontból, hogy két hónapos előkészületi-és próbaidőszakon vagyunk túl, hogy Rátkai Erzsébet érdemes művész tervezte a jelmezeket, hogy saját díszlettervezőnk volt és Szakál László zenekarvezető több dalt is szerzett, valamint új technikai elemeket hoztunk be, valóban a kanadai társulat felkészültsége és kreativitása felé mutat. Korábban a klasszikus cirkuszi előadásokhoz a rendező egymás mellé válogatta a műsorszámokat, viszont a Melyiket a 9 közül? darabban a művészeti ágak összeházasításával egy jóval komplexebb, katarzist kereső történetet mesélünk el.

– *A karácsonyi előadásban is fellépési lehetőséget kapnak tradicionális, magyar cirkuszi dinasztiai tagjai. Ez most már hagyománnyá válik a Fővárosi Nagycirkuszban?*

– A Nemzeti Cirkuszművészeti Központ égisze alatt működő Fővárosi Nagycirkusznak kötelessége,

hogy fellépési lehetőséget adjon a tradicionális cirkuszi családoknak és gyermekeiknek, hiszen az utazócirkuszok a magyar cirkuszművészet egyik alappillére adják. Ezért fontos, hogy biztosítva legyen az utazócirkuszok folyamatos művészi- és technikai fejlődése. Ehhez egyrészt szakmai segítséget adunk, másrészt amikor nincs munkájuk, akkor a fiatalok fellépési lehetőséget kapnak a Fővárosi Nagycirkuszban, ahol csiszolhatják a trükkjeiket, hogy jövő tavasszal még nagyszerűbb produkciókkal kápráztassák el a vidéki közönséget. Ezért a téli műsorunkba az Ádám családból két tizenéves unokatestvért, Henriket és Rudolfot hívtuk meg. Henrik a magasdróton mutat be szédületes trükköket, Rudolf pedig egy lovaszonglőr számban dobálja a labdákat és a buzogányokat az ügértő lóva hátán.

– *Az idei Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztiválon is láthatott a közönség egy állatvédelmi jelenetet, amely a felelős állattartásra hívta fel a figyelmet. A Melyiket a 9 közül? darabba is bekerült egy ilyen élőkép. Miért tartja fontosnak, hogy ez a téma megjelenjen a cirkuszban?*

– A statisztikák szerint világszerte minden harmadik családban, Magyarországon viszont minden második családban tartanak állatot. A gyerekeinket meg kell tanítani, hogy mekkora felelősséggel jár befogadni egy kisállatot. A kötelezettség irányukba nem csak addig tart, amíg vágyunk rájuk vagy amíg először játszottunk velük. Ahogy A kis herceg is mondja Exupéry regényében: „Te egyszer s mindenkorra felelős lettél azért, amit megszelídítettél.” E tekintetben is jó példával járnak előttünk a cirkuszi állat trénernek, akik az egész életüket az állataikkal töltik. A cirkusz egy olyan hely, ahol nem bántják, hanem szeretik az állatokat, ezért ezektől a trénerektől el lehet

– *Önnek melyik a kedvenc jelenete a darabból?*

– Ha most elárulom az olvasóknak az előadás kulcsmondatát, talán nem jönnek el megnézni. Annyit talán elmondhatok, hogy amikor János mester azt mondja: „Nem tudnak annyit fizetni nekünk, hogy ne énekeljünk!” Ezt követően átveszi a hangulatot a manézsban a Krisztus Urunknak áldott születésén liturgikus népi ének. János mester gyerekei pedig döntenek az értékes ajándékok és a közösen énekelte dal között. Nekem ez a kataraktikus pillanat tetszik a legjobban.

Szekáry Zsuzsanna

A Jászai Mari-díjas Fekete Péter, a Fővárosi Nagycirkusz igazgatója, a Melyiket a 9 közül? darab rendezése közben
Fotó: Urbán Ádám

Összművészeti szinergiák a Fővárosi Nagycirkusz téli műsorában

A Fővárosi Nagycirkusz új, téli műsora a *Melyiket a 9 közül?* címet viseli, többek között egy kritika is a fogyasztói társadalom felé. A karácsonyi ünnepek közeledtével az emberek kétfelől támadásnak vannak kitéve. Egyfelől: fogyassz, vásárolj, neked ez jár, te ezt megérdemled! Másfelől ejnye, ne állj már be a fogyasztók szürke tömegébe! Mi pedig csak zavartan állunk egyik lábunkról a másikra az okostelefonjaink képernyőjét nézve, hogy mi is lenne a helyes megoldás. Bár számtalan kritika éri a fogyasztói társadalmat és Fekete Péter rendező sem először mutat fricskát ebben a témában, még is úgy döntöttem, hogy megnézem az új előadást.

Az élmény hasonló volt a Fővárosi Nagycirkusz első, saját összművészeti darabjához, az először 2016-ban műsorra tűzött Lúdas Matyi a cirkuszban előadáshoz. Akkor is egy irodalmi műhöz, Fazekas Mihály elbeszélő költeményéhez nyúltak a készítőik, most pedig Jókai Mór *Melyiket a kilenc közül?* című novellája adta az alapot. Ám ez a darab már kiforrottabb lett. Jóval több technikai újítást, különleges díszletet és izgalmas artistaszámokat csempészték bele. Bár én nagyon kedvelem a klasszikus cirkuszi előadásokat, el kell fogadnom, hogy manapság önmagukban a jó számok és lélegzetelállító trükkök már nem elegendők. Felgyorsult a világ, egyre több inger ér minket, ezért a cirkuszművészet eredendő varázslatát, az emberi akarattal létrehozható csodát, szép köntösbe kell csomagolni. Egy olyan köntösbe, ami nem folytatja meg és nem nyomja el a cirkuszt, hanem még feljebb emeli, a magasművészetek közé. Tőlünk nyugatabbra már évtizedekkel ezelőtt felismerték, hogy a művészeti ágak összepárosítása és a modern technikai megoldások még tovább fokozzák a művészeti értéket és a közönségélményt is. A cirkuszművészet nagyon sokat tett hozzá a színházművészethez, és ez fordítva is igaz. Ma már számos színházi előadásban – például Cirkuszherceg, Kötelen a Niagara felett, La Mancha lovagja – használnak cirkuszi elemeket, amik szerves részét képezik az előadásoknak. A cirkuszművészet

látványos és kifejező, némaságban megszólaló elemekkel dolgozik, akár csak a táncművészet, miközben gondolatokat és érzéseket vált ki. Ezért könnyen összepárosítható más művészeti ágakkal. Ezt a potenciált pedig láthatóan ki is aknázza a Fővárosi Nagycirkusz alkotói stábjában. A *Melyiket a 9 közül?* előadásban a cirkuszművészet mellett hangsúlyos szerepet kapnak, sőt tobzódhatnak a művészeti ágak: zene, ének, színházművészet, díszlet- és jelmeztervezés, bábművészet. A rendező pedig mindezt nem átalítja akár egyszerre, egy jelenetben is prezentálni: léghajó, páva kosztümben csillogó táncosok, ókori római császár harckocsin, egyiptomi uralkodó hordszéken, zeppelin, hercegő lovas hintóban, élethű báb-elefánt vonulnak fel a manézsbán, miközben felcsendülnek a darabhoz írt saját dalok, amiket artista számok követnek. Az alaptörténet ugyan is az, hogy a szegény csizmadia, János mester (Szomor György) választás elé kényszerül. Gazdag szomszédja (Farágó András / Dancs János) magához venné egy gyermekét a kilenc közül, akinek fényűző életet biztosítana. Ám az elhatározás eleinte nem egyszerű és azt is el kell dönteni, hogy a tárgyi gazdagság és társadalmi hatalom az igazi értékek, vagy a család és a lelünkben rejlő kincsek? Odaadnánk-e a gyermekünket egy láthatóan lelketlen idegennek, egy mefisztói karakternek, aki jólét

biztosítana neki? Mivel tennénk a legjobbat a gyermekünknek? Engedjünk a világi csábításoknak, dobjunk félre a belső iránytűnket és az erkölcsi normáinkat? Egyáltalán mi is a valódi gazdagság? A luxusmárkák termékei a karácsonyfa alatt, vagy a közös, családi ének? Ezekre a kérdésekre keresi a választ Fekete Péter a *Melyiket a 9 közül?* című darabban. Ám más mondanivalója is van az előadásnak: a béke. „Dicsőség a magasságban Istennek! És a földön béke a jóakarató embereknek” – csendül fel orgonán az ismert liturgikus népének a darabban, amelyben szeretetben és egyetértésben lépnek fel orosz és ukrán artistaművészek. A porondon mindenki egyenlő, nyoma sincs nemi, faji, vallási vagy politikai okokból eredő békétlenségnek. Ez szintén egy komoly, megfontolandó

üzenet az egész világ számára. Ezek a finoman becsempészett üzenetek nem tolatkodóan akarják ráerőltetni a közönségre Jókai Mór és az alkotók szemléletét, pusztán elindítanak egy gondolatot, elvetnek egy magot. Az, hogy mit nevelünk belőle, már rajtunk múlik.

A színházművészek profin hozzák a karakterüket, a Szakál László vezetett zenekar és az énekesnő (Fazekas Eszter / Gábor Anita) nagyszerű hangulatot teremtenek, Rátkai Erzsébet érdekes művész jelmezei pedig igazán látványosak, főleg a pávakosztümök. János mester kilenc gyermekét ifjú artisták alakítják, akik szinte végig jelen vannak a manézsbán. Nem lehet könnyű feladatuk, ugyanis ez a folyamatos koncentráció mellett színészi játékot is igényel. Ebben még párunknak fejlődni kell, hiszen

ez egy új kihívás, ám az artista produkcióikat hibátlanul hozzák. Az előadásban igazi cirkuszművészeti kuriózumokat is láthatunk. A többszörös cirkuszfesztivál-díjas Dmitry Chernov a *Szomszéd sötét lelkét* testesíti meg, miközben egyszerre 7 nagyméretű labdával zsonglőrözik. Hozzá hasonlóan szintén egyedülálló a Markin Family, ahol az édesapa egyszerre tartja a feleségét és a gyermekét a 7 méter magas perzsrúd tetején. A szám önmagában is a család megbonthatatlan egységéről és a bizalomról mesél. A Medel Family ifjú nővérei dupla washington trapéz számukban égi jelenésekként, a trapézra fejen állva egyensúlyozva mutatják be a szüleiktől tanult trükköket: fogódzkodás nélkül lengenek a trapézra, miközben karikákat pörgetnek vagy éppen egymást tartják a magasban. Lenyűgöző szám a generációkon át öröklődő tudásról és a testvérek közötti bizalomról. A Volozsanyin Troupe létraszámának különlegességét nemcsak a nagy magasságban bemutatott trükkök, hanem az egyedi rekvizit által nyújtott lehetőségek adják. A produkció az orosz művészekre jellemző precíz, kidolgozott mozdulatokkal az egyensúly megtalálásának fontosságáról mesél. A magyar cirkuszművészetből is ízelítőt kap a közönség. Ádám Henrik fiatal korát meghazudtoló gyakorlattal és bátorsággal felverteze kapaszkodik fel a magasdrótra, ahol játszi könnyedséggel sétál és biciklizik a magasban. Novákovics Noémi kötél számában egy nő belső harcait jeleníti meg, a felnőtté válás bizonytalan, rögös útja elevenedik meg az előadásban. Ádám Rudolf labdákkal és buzogányokkal zsonglőrözik a ló hátán, ami egy tradicionális magyar szám, ám ez a produkció még nem teljesen kiforrott.

Az állatok – főként a kutyák – szerves részét képezik a mindennapjainknak, ott vannak velünk házikedvencekként, segítők-, terápiás- és munkakutyákként. A természettel harmóniában élő ember már nagyon régóta tudja, amit újra felfedezett a modern orvostudomány és a pszichológia. Egy állat közelsége gyógyító erővel bír, akikért felelősséggel tartozunk. Wolfgang Lauenburger mókás kutyaszámában az ember és állat közötti feltétlen bizalmat, szeretetet és játékosságot mutatja be. Ám ezen túlmenően egy rövid, ám annál fontosabb jelenet is bekerült a darabba a felelős állattartásról, anélkül, hogy megtörné az előadás szerkezetét.

A *Melyiket a 9 közül?* egy jól összerakott darab, amely bebizonyítja, hogy a cirkusz és a többi művészeti ág tökéletes harmóniában képesek együttműködni. Egyszerre ad magasművészeti élményt, szórakoztató és tanulságos pillanatokat, miközben minden korosztályt megszólít.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

Rekordideje a Kecskeméti Nemzeti Színház élén Cseke Péter

Újraválasztásával negyedik ciklusát kezdi meg a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház direktoraként Cseke Péter februárban. A Kossuth-díjas színész-rendező továbbra is az elmúlt tizenöt évben felépített szellemben kívánja igazgatni a teátrumot.

– A korábbi színházvezetők névsorából kiemelkedik Radó Vilmos neve, aki 15 éven át igazgatta a kecskeméti teátrumot. Ön a negyedik ciklus megkezdésével rekordra lép elő: az első igazgató lesz a kecskeméti színház történelmében, aki ennyi időt tölt az intézmény első embereként. Újabb öt év, újabb tervek, vagy meg minden a már kialakult rend szerint?

– Nagy megtiszteltetés, hogy a városvezetés újra, és immáron negyedszerre szavazott nekem bizalmat. Véleményem szerint ez köszönhető az elmúlt tizenöt év kőkemény munkájának, valamint annak a csodálatos társulatnak, amelynek a vezetője vagyok, és itt nem csupán a színészekre, alkotókra gondolok, hanem minden háttérben dolgozó kollégára és a vezetőség tagjaira. Úgy érzem, egy olyan csapat élén állok, amelyben minden és mindenki a helyén van. Biztos vagyok benne, hogy ezt a közönségünk is érzi. A küldetésünk, amelyet ezekkel a csodálatos kollégákkal és barátokkal szeretnénk most végrehajtani, hogy helyt álljunk a kialakult újabb nehéz helyzetben. Bízom benne, hogy mihamarabb túlleszünk ezen és tovább folytathatjuk a szárnyalás, amelyet együtt kezdtünk.

– 2008-ban került a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház élére, idővel időre azonban sokat változik a világ, tizenöt év alatt különösen. Igaz ez a színházról alkotott felfogására, célkitűzéseire is?

– Alapvetően nem változott a színházzal kapcsolatos ideám, a mai

napig úgy gondolom, hogy itt Kecskeméten a népszínházi vonalat érdemes erősíteni. Igazgatói pályám elején megfogalmaztam magamban, milyennek kell lennie egy jó színháznak: “olyannak, mint egy könyvtárnak”. Ennek megfelelően szerettem volna elérni, hogy bárki, aki betér hozzánk, találjon kedvére való. Nem véletlenül játszottunk ma már a klasszikusok mellett ifjúsági előadásokat, operát, kortárs előadásokat is. Az a jó, ha a közönség kedvére válogathat, és nálunk ezt szerencsére teszi is; nagy szeretettel jár hozzánk a Kecskemét és környéki publikum, de van jelentős számú bérletesünk a közeli megyékből is.

– A két évvel ezelőtt elnyert nemzeti minősítéssel a szakma is elismerte a kecskeméti teátrum kiválóságát. Nagyot fordult ekkor a világ?

– Ez egy óriási kitüntetés számunkra, lényegében azt jelenti, hogy a legjobbak közé kerültünk. A Kecskeméti Nemzeti Színház egy elismerten egyszerű színházi műhely, és ezt a minősítéssel valóban megerősítette a kulturális vezetés. Innentől kezdve még nagyobb lett a felelősségünk. Az operát a kezdetektől szerettem volna állandósítani, de eleinte lassú íven haladt az elképzelés: kezdetben gyerekeknek játszottunk operameséket, később azonban – amikor már elkezdtem látni az időt – hagytuk kiteljesedni a műfajt és megmutattuk, milyen sokszínű a társulatunk, akik között többen is képesek arra, hogy egyik este drámai főszerepben, másnap pedig operáriával álljanak a színpadra. A zenés műfaj az évek alatt utat tört magának, és bár mindig is létezett Kecskeméten, mostanra elmondhatom, hogy az operát mellett az opera és a musical műfajával is sikerült megismertetni és megszerettetni a közönségünket. Utóbbi szintén célom volt már akkor, amikor ide kerültem, jobban pedig nem

is kezdődhetett volna el 2010-ben ez a történet, mint a tizenkilencedik század egyik leghíresebb irodalmi alkotásával, a Nyomorultakkal.

– A musicalbemutatók mára meghatározó pillérei a Kecskeméti Nemzeti Színháznak. Minek köszönhető ez?

– A musical önmagában is egy fantasztikus műfaj, de mi rengete-

határozóbb rendezője, aki elsősorban éppen a musicalekben brillírozik. Mit ad az ő jelenléte a Kecskeméti Nemzeti Színháznak?

– Sente Vajk azelőtt is többször rendezett már nálunk, két évvel ezelőtt lett a színház főrendezője. Mindig is kedveltem az ő színházlátását, alázatát, úgy gondolom, szakmailag kifejezetten egy hullámhosszon vagyunk. Vajk egy különleges fiatal ember, aki amellet, hogy egyszerű színész, író és rendező, kiválóan érti a musical műfaját, de éppígy remekel a prózai műfajban is, ezt láthattuk például tavaly a Rómeó

járól. Remekül értjük és kiegészítjük egymást. Mindannyian fontosnak tartjuk a műfaji sokszínűséget, és mivel nem csupán a vezetőség, de a társulat is nagyszerű, – véleményem szerint Magyarország egyik legkiválóbbja – a végeredmény minden alkalommal felülmúlja az elképzeléseinket.

– Hogyan élte és éli meg a társulat az elmúlt évek nehézségeit, illetve a jelenleg körülöttünk kialakult helyzetet?

– Nem csupán a kultúra és a színház került nehéz helyzetbe, hanem egész országunk, világunk. Alkalmazkodnunk kell, ahogyan kellett többször az utóbbi időben. Úgy gondolom, eddig is megugrottuk az akadályokat, éppen ezért bízom benne, hogy ez most is sikerülni fog. Az első lépcsőfok az volt, hogy kitaláljuk, a jelenlegi helyzetben miképp tudunk spórolni anélkül, hogy a társulatunk vagy a közönségünk sérülne. Véleményem szerint sikerült megtalálnunk a legkisebb rosszát: három előadást az ide helyett a jövő évadban mutatunk be, január pedig bezárjuk játszóhelyeink kapuit. Mindezt úgy tesszük, hogy a bérletben meghirdetett előadás szám nem csökken, a műfaji sokszínűség megmarad, a szilveszteri bemutatót megtartjuk, az évad pedig februártól a szokott menetrendben működik tovább.

– A kultúra ugyanakkor könnyen sérül az ilyen vészterhes időkben. Vigaszt nyújthat a színház?

– Technikai értelemben meg lehet lenni színház nélkül, de a kérdés az: érdemes-e? Véleményem szerint kultúra, lelki és szellemi táplálék nélkül nem. Biztos vagyok benne, hogy ezt a kulturális kormányzat is átlátja, és megteremti azokat a lehetőségeket, amelyekkel a kultúra sértetlenül fenn tud maradni. Azt remélem, hogy már nem kell sokáig várunk rá, hogy a Kecskeméti Nemzeti Színház – legyőzve a nehéz időszakot – újra fényesen csillogjon.

Morva Daniella

Fotó: Dömölky Dániel

get köszönhetünk Sente Vajknak és színházunk zenei vezetőjének, Károly Katinak, aki kiváló ízléssel, elképesztő odaadással és kreativitással vesz részt a kezdetek óta a színházi munkában karmestereinkkel, illetve a nemzetivé válásunkkor kiteljesedett zenei tagozatunkkal együtt. Az előadásaink mára szuperprodukciókká váltak, sikerült bevonzanunk egy egészen más szemléletű közönséget, ráadásul még rajongótáborok is kialakultak!

– A színház főrendezője, Sente Vajk ma Magyarország egyik legmeg-

és Júliánál is.

– A vezetőségben helyet foglalók körében is történtek változások az évek alatt, mostanra azonban szilárdabbnak tűnik ez az egység, mint valaha. Mennyire beszélnek egy nyelvet a döntéshozók?

– Pataki András művészeti vezető, Sente Vajk főrendező, Sipos Imre prózai tagozatvezető, Galambos Attila irodalmi vezető, és én, számos alkalommal beszélgetünk, tervezzük és álmodozunk a színházat érintő dolgokról, elsősorban természetesen mindig a következő évad program-

Egy hónapig falun vajon milyen az élet Turgenyev szerint?

November 25-től egy hónapra falura költözik a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház – persze csak képtelen. Ekkortól látható a kamaraszínházban Mészáros Tibor rendezése, Turgenyev legtöbbet játszott színpadi műve, az Egy hónap falun.

Sokféleképpen indulhat egy történet, amikor a középpontban egy vidéki ház, egy fiatal, új tanító, egy unatkozó feleség és annak udvarlója, valamint a ház asszonyának nevelt lánya áll különösen összefüggésben. Turgenyev legjelentősebb és legtöbbet játszott színpadi művében, az Egy hónap falunban már a kezdetektől jelen vannak az efféle történetektől várt összekuszált szerelmi szálak, amelyek alapjául szolgálnak egy kalandos nyári birtokon zajló víkendnek.

Vajon milyennek gondolta a főként prózai szerzőként számontartott

Turgenyev a Iszlajev-birtokon töltött egy hónapot, és mi okból tiltotta a cenzúra hosszú ideig a darab kiadását? Minderre választ kapunk a Mészáros Tibor rendezésében látható előadásban, amelynek szereplői a ház ura, Iszlajev földesúr (Fazakas Géza), felesége, Natalja Petrovna (Márcz Fruzsina) és anyja (Csapó Virág). A történet aktív résztvevője Iszlajevék nevelt lánya, Verocska (Kovács Gyopár), Rakityin barát (Ruszina Szabolcs), Beljajev, az új tanító (Koltai-Nagy Balázs), Spigelszkij, az orvos (Sipos Imre), a társalkodónő (Magyar Éva), a házitanító (Lakatos Máté), a szobalány (Venczli Zóra), a szomszéd (Sirkó László) és az inas (Koller Krisztián).

Az Egy hónap falun november 25-től látható a Kelemen László Kamaraszínházban. Jegyek már kaphatók a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház jegypénztáiraiban, valamint online.

Morva Daniella

A miniszter úr pezsgőt, kaviárt és kagylót rendelt – miközben...

Közírré tétetik, hogy decemberben félrelép a miniszter, méghozzá a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház előkelő deszkáin. A mindenki által jól ismert történet színpadi verziója – Besenczi Árpád rendezésében – pazar évszórója, egyúttal különleges szilveszteri bemutatója lesz a téatrumnak.

Régi hagyomány tér vissza idén a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházba szilveszter estéjén. Ezúttal újra prózai előadással várja nézőit a teátrum, méghozzá egy olyan Ray Cooney klasszikussal, amelynek magyar filmváltozatán már a kilencvenes években sokszor neveltünk józúeket.

Biztosan emlékeznek még, milyen szándékkal indul a történet, majd hogyan kuszálódik össze minden néhány pillanat leforgása alatt egy elromlott szállodai ablak miatt. Az alapszituáció Besenczi Árpád rendezésében sem változik: a kormánypárti miniszter félrelépne az ellenzéki frakció titkárnőjével egy előkelő szállodában, ám a légyottra nem hogy nem kerül sor, rögtön a történet elején igazi kalamajkában találják magu-

kat, amikor az ablakban egy holttestet találnak; és ez még nem a jéghegy csúcsa... a későbbiekben felbukkanó élők még a vártnál is több bosszúságot okoznak nekik.

Abszurd szituációk, helyzetkomikumok, banális hibák, egymásba fonódó hazugságok, féltékeny partnerek, feléledő hulla, várt és nem várt események sorozata... mérhetetlenül sok kacagás – ezt ígéri a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházban december 30-án debütáló A miniszter félrelép.

A helyszín a nagyszínház, az időpont december 30. és 31. 19 óra, a szereplők: a házasságtörő miniszter (Adorjáni Bálint) és a titkára (Járai Máté), a könnyűvérű titkárnő (Horváth Alexandra), a féltékeny férj (Ferencz Bálint), a menedzser (Pál Attila), a főpincér (Hegedűs Zoltán), a hulla (Aradi Imre), a feleség (Hajdú Melinda), az ápolónő (Szabó Dorottyia) és a szobalány (Monos M. Franciska).

Jegyek már kaphatók a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház jegypénztáraiban és online.

Morva Daniella

Vígjátékkal nyitott a kamaraszínház – „Nálunk így Tombol az erény”

Fergeteges vígjátékkal nyitotta meg kamaraszínházi évadát a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház szombat este. A Cseke Péter rendezésében látható előadás nagy nevetetőit sokszoros vastappsal jutalmazta a 130 pernyi jókedvre „ítélt” közönség.

Óriási sikernek örvend a Kelemen László Kamaraszínházban jelenleg is futó 1x3 néha 4 című vígjáték, amely történetesen az elmúlt évad kamaraszínházi évadának nyitó előadása volt. Bár Cseke Péter direktor úr szerint ez az egyik legnehezebb színházi műfaj, elképzelni sem tudta volna, hogy ezúttal másképp induljon az évad a Kamarában. Nem titkolja, olyan darabot keresett, amelyben ismét Járai Máté brillírozhat, játszó társnak pedig hat további olyan színművészt választott, akik rendkívül egységesen, kiváló nevetetőként tudtak együtt játszani. Választása Jean de Létraz Tombol az erény című művére esett, a bemutatót szombat este tartották.

„Jean de Létraz egy rendkívül jelentős francia szerző volt. Közel száz-húsz darabot írt, amelyek közül véleményem szerint a Tombol az erény az egyik legkitűnőbb. Egy nagy szerelmi háromszögről szól, rengeteg félreértés van benne, és ahogyan az lenni szokott, a főhős barátja, aki-ről azt gondolja, a segítségére lesz, csak még inkább összekuszálja a

szálakat” – fogalmazott Cseke Péter, a darab rendezője. „Szeretem az efféle társalgási vígjátékokat, ez egy nagyon különleges és pontos műfaj. A szerző pontosan tudja, hogyan bonyolítsa úgy a cselekményt, hogy az szórakoztató legyen és egész este próbára tegye a nézők rekeszizmait, a szereplők viszont eközben komoly drámai pillanatokot élnek át ezalatt. Éppen ezért szeretem és választottam

Hogy még szórakoztatóbbá tegye a helyzetet, Claudine (Szabó Dorottyia) a kezére játszik, lényegében ő mozgatja az amúgy is összekavart szálakat.

Vajon mire képes egy gyanakvó feleség, egy váratlan vendég, a gumi és hártypapír nagyhatalom, Az elefánt és a kolibri és Jules Latouche Bayeux-ből? Hogyan lesz a nőktől rettegett, meg nem értett költőből

a Tombol az erényt az ideji évadot nyitó kamara-előadásnak” – tette hozzá.

A történet kesze-kusza, egymásra épülnek a hazugságok, mindenki tud valamit és mindenki titkol valamit. A Primavera villa eddig büntelen csendjét egyetlen hétvége alatt felborzolják az egymásba fonódó események – Legrande felügyelő (Fazakas Géza) legnagyobb öröme.

egyetlen éjszaka alatt a legnagyobb Casanova? És vajon hogyan élnek túl a már kissé ellaposodott házasságok ezt az örült hétvéget? Minderre választ ad ez a 130 perces át masszív kacagást ígérő vígjáték Járai Mátéval, Magyar Évával, Hajdú Melindával, Szabó Dorottyiával, Ferencz Bálinttal, Aradi Imrével és Fazakas Gézával a színpadon.

„Szükségét érzem annak, hogy a jelenlegi nehéz helyzetben efféle mives vígjátékokat mutassunk be, kiváló szereplőkkel. Ezt a történetet már a tizenévesek is érzik és élvezik, hiszen a szerelem áll a középpontjában. Épp ezért bármilyen korosztálynak jó szívvel ajánlom; jöjjenek el, mulassanak, nevensenek, élvezzék a remekül komédiázó kecskeméti színészek kiváló játékát!” – emlékeztetett Cseke Péter.

A Tombol az erény 2022. december 31-ig jeggyel látogatható a Kelemen László Kamaraszínházban, ezután a nagyszínházban, a 4+1-es felnőtt bérlet részeként is látható.

Bővebben az előadásról:

kecskemetinemzeti.hu/hu/musor/premier.html?eloadas_id=13878

Összefogás a beregszászi társulatért

Novemberben A helység kalapácsa című komikus eposzal érkezett Kecskemétre a beregszászi társulat, akik az orosz-ukrán háború kitörését követően Magyarországon letek menedékre. A Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház direktora, Cseke Péter és a teljes társulat szívén viseli a beregszásziak sorsát, így a mostani nehéz helyzetben is igyekeztek segíteni nekik.

A Nemzeti Színház és a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház közös produkciója Vidnyánszky Attila rendezésében egyetlen alkalom-

mal, november 13-án volt látható a nagyszínház színpadán, a darab pedig a vártnál is nagyobb sikert hozott.

Cseke Péter, a Kecskeméti Nemzeti Színház igazgatója elárulta, a társulat nem habozott, amikor lehetőség nyílt a segítségnyújtásra: azonnal gyűjtést szerveztek. „Egy művész számára a legfontosabb az alkotás, így színházigazgató kollégáimmal eldöntöttük: amíg a beregszásziak kényszerűen itt tartózkodnak, lehetőségeket kell keresnünk nekik. Boldoggá tesz, hogy vendégül láthattuk őket, hiszen városaink testvérvárosok és ez a bajban is megmutatkozott” – fogalmazott.

„Hiszem, hogy egy társulatnak az a legnagyobb segítség, ha helyet és lehetőséget adunk előadásaik bemutatására. Ez az, ami a jelenlegi helyzetben a legjobban tud hiányozni, az általunk nyújtott támogatás viszont talán ad némi feledést számukra ezekben a nehéz időkben” – tette hozzá.

A jótékonyági előadásból származó jegybevétel a teátrum feljuttotta a fennmaradásért küzdő társulatnak, s támogatásáról biztosította őket a továbbiakban is.

Morva Daniella

Fotó: **Eöri Szabó Zsolt**

Téli kényszerszünetet tart a dunaujvárosi Bartók Színház

2022. december 18-tól 2023. február 28-ig nem lesznek előadások a színházban

A dunaujvárosi Bartók Színház rendkívüli társulati ülést tartott. Öze Áron igazgató és Csadi Zoltán művészeti igazgató arról tájékoztatta a teátrum munkatársait, hogy a Bartók Színház is sajnálatosan téli szünetre kényszerül: 2022. december 18-tól 2023. február 28-ig nem lesznek előadások az intézményben. „Az energiaválság tízszeresére emelte nálunk a rezsidíjakat, ezt sehogyan sem tudjuk kigazdálkodni. Nagyon szomorú vagyok, hogy a pandémia alatti kényszerleállások után most ismét egy hosszú kényszerszünetet kell beiktatnunk. Nem tudunk játszani a közönségnek. A színészek nem tudnak ebben az időszakban fellépni itt. Iszonyatosan nehéz lesz ez mindenki számára. Lelkiileg, egzisztenciálisan”, mondta a társulati ülésen Öze Áron.

A dunaujvárosi Bartók Színházban jelenleg is zajlanak próbák: a Nincstelének – Borbély Szilárd nagysikerű regénye – színpadi

adaptációját Horváth János Antal rendezi. Hamarosan az Egy csók és más semmi próbái is elkezdődnek Göttinger Pál rendezésében; Schön Tóni szerepét Oszwald Marika játssza. „Mindkét produkció bemutatóját még megtartjuk. A Nincstelénekét november 18-án, az Egy csók és más semmi premierjét december 16-án, és ezt játsszuk még másnap is. Majd bezár a színház. De inkább kényszerszünetnek mondanám, hiszen a színház háttér munkája nem áll le, azt átstrukturáljuk. Döntésünket elfogadta a fenntartó, a Dunaujvárosi Önkormányzat, s jeleztük mindezt a szakminisztérium felé is”, fogalmazott Öze Áron. Kitért arra is: a kormányzat 25 százalékos megtakarítást vár a színházaktól, ezt csak ekképpen tudják megoldani. „Márciusban nyitunk. Ugyanakkor a 2022/23-as évad nem lehet hiányos. A téli szünet miatt nem lesz nyári szünetünk, meghosszabbítjuk az évadot. Hasonlóan ahhoz, ahogyan a pandémia idején működünk. A Bartók Színház idén nyáron

már közös produkciót – Vízkerecske Gritti – mutatott be a Kőszegi Várszínházzal, és folytatjuk 2023 nyarán ezt az együttműködést. A napokban tárgyalunk arról, mi kerül színre ebben a koprodukcióban”, tette hozzá Öze Áron.

Csadi Zoltán művészeti igazgató arról beszélt: „Egy rendkívüli szakmai és közönségsikerrel induló évadunkat akasztotta meg – sajnos – az energiaválság. Színházunk azzal is takarékoskodik, hogy a tervezett bemutatók közül kettőt – Tartuffe és Holtverseny – a következő évadra halasztunk. A kényszerszünet idején is folytatjuk a háttér munkát, például előkészítjük a Pinokkió bemutatóját, szervezni kezdjük az egyhetes MIKRO Fesztivált, amelyet először a múlt évadban rendeztünk meg, s felkészülünk a nyarat záró hagyományos Bartók Liget programsorozatra is.”

Öze Áron és Csadi Zoltán a társulati ülés végén kifejezték szolidaritásukat a színházakkal, a kollégákkal, a közönséggel.

Különdíjat nyert Bakos-Kiss Gábor előadása

A nyáron megrendezett Kultkikötő fesztiválon a Frankie, a király és a kárhozott című produkció is bemutatkozott a Balatonparti közönségnek, és különdíjjal tért haza.

Bakos-Kiss Gábor önálló estjén Sinatra hangján tárja elénk a felemelkedést, a bukást, a nihilt és a szerelem küzdelmének történeteit. Frank Sinatra életéből építkezve kívánja megszemélyesíteni a hang mögé zárt alakot a dalok és a történetek moza-

ikjain át. A hagyományos életpályát követő építkezéstől eltérően, ezen az önálló esten egy személyes közelséget sugalló történetnek lehetünk részei, ahol megvillan egy olyan mában fogant múlt, amelyről egyszerre mindent és semmit sem tudunk. A világszerte jól ismert dalok ezúttal átértelmeződnek és tapintható közelségbe hozzák magát az embert, szabadon, megkövesedett kontextusok nélkül.

Az előadást novemberben a Győri Nemzeti Színház színpadán bemutatták.

A Nemzeti valóban mindenkié

2019 februárjában a #anemzetimindenkie címmel indított programot a Nemzeti Színház olyanoknak, akiknek a körülményei nem teszik lehetővé, hogy rendszeresen színházba járjanak. Ebben az évben november 3-án és 4-én Tamási Áron Vitéz lélek című darabjára invitálták a közönséget.

Az elmúlt években többek között a Dél-Pesti Centrumkórház és a Bethesda Gyermekkórház dolgozói, a katasztrófavédelem és a rendőrség munkatársai, szociális munkások, időotthonok lakói, beteg, otthonatlan és mozgáskorlátozott emberek jutottak el így a Nemzeti Színház előadásaira. Közülük akadt több olyan is, aki életében először járt színházban. A mostani ajándékelőadásokon a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság nevelői, az S.O.S Krízis Alapítvány ellátottjai, az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat nevelői, munkatársai, a FESZGYI - Áldozatsegítő csoport és a Máltai Szeretetszolgálat Miklós utcai Integrált Hajléktalan Ellátóközpontjának ellátottjai és segítői, az S.O.S Családok Átmeneti Otthona ellátottjai, a Menhely Alapítvány Vajda utcai Hajléktalanok Otthonának és a Van Esély Alapítványnak a gondozottjai, a Soroksári Önkormányzat meghívottjai, a Baptista Szeretetszolgálat ellátottjai, illetve a Nagycsaládosok Országos Egyesületének tagjai nézhették meg Tamási Áron darabját.

„Ritkán szoktam szót kérni előadás előtt, de ez rendkívüli este számunkra is. 185 éves a Nemzeti Színház, ami annak idején azért jött létre, hogy mindannyiunké legyen. Elődeimmel együtt hiszek abban, hogy ez az egész nemzet színháza, minden magyaré, így az Önöké is. Amit most

látni fognak, egy nagyon szép mese az újrakezdésről, a hitről, arról, hogy mindig lehet újrakezdeni, hiszen képesek vagyunk rá, mi, magyarok különösen. Arról, ha megfelelő értékekbe kapaszkodunk, az ég is megsegít minket.” – ezekkel a szavakkal köszöntötte a program kezdeményezője, Vidnyánszky Attila az előadásra érkezőket.

„Legfőképpen olyanokat keresünk, akik még sohasem, vagy csak nagyon ritkán jártak színházban. Ebben nagy segítségünkre vannak a különböző karitatív szervezetek és gondozóintézmények.” – hangsúlyozta Pintér Szilvia, a program szervezője. „Nagyon nagy öröm, amikor látjuk, milyen izgalommal várták a pillanatot, hogy a hajléktalan emberek is a lehető legjobb-legszebb ruhájukba öltöznek, megtisztelik a színházat. Sokaknak ez az első ilyen élményük, amiről aztán – a visszajelzések szerint – boldogan számolnak be az ellátóhelyeken. Persze az is fontos nekünk, hogy az egészségügyben, a szociális szférában, vagy akár a hatóságok kötelességében nagyon keményen dolgozó is színházi impulzusokat, feltöltődést kapjanak.”

„Akik tegnap voltak nagyon jól érezték magukat, ezúton is köszönik a lehetőséget. Lakóink szociális és jövedelmi helyzetük miatt ritkán tudnak eljutni színházba, részt venni kulturális programokon, ami a társadalmi reintegrációjukat segítené. Az előadás és a színház épülete is különösen tetszett az uraknak. Visszatérve, lelkesen számoltak be az élményeikről a szobatársaknak.” – írta a november 3-ai előadás után a Budapest Esély támogatójainak képviselője.

A #anemzetimindenkie programja decemberben, januárban és februárban is folytatódik.

A következő hónapokban sem áll meg a Veszprémi Petőfi Színház!

Új bemutatókkal, számos bérlet-szünetes előadással, valamint karácsonyi kikapcsolódással készülnek a színházkedvelő közönséggel!

Október közepén Martos Ferenc: Lili bárónő című operettjével vitte el a magyar virtust Csíkszeredába és Kézdivásárhelyre, ahol teltházas nézőterek várta a Társulatot. Október 24-én több száz veszprémi lakossal együtt ünnepelték a Színház előtti téren a Magyar Operett Napját a legismertebb operett slágerekből összeállított Operett-koktél műsorral. A délután során Operett-kvíz játékot is tartottak, ahol a válaszadók értékes színházi nyereményekkel gazdagodhattak. November elején rendkívüli Novecento előadással várták a nézőket a Latinovits-Bujtor Játékszínben, mely vak és gyengébb látó nézőik számára is elérhető volt.

November 4-én teltház mellett mutatták be László Miklós már sokat játszott, játékfilmként is feldolgozott, nagysikerű Illatszertár című vígjátékát. A darab nem csak humorban és megannyi nem várt csavarban gazdag, de olyan emberi kapcsolatokat, érzelmeket mutat be, mely a mindennapjaink része. Az előadás Balázs Péter Kossuth- és Jászai Mari-díjas művész rendezésében került színpadra. „Ez a darab olyan témákat feszeget, és olyan élethelyzeteket mutat be a poénokon keresztül és azon kívül, amik abszolút hozzátartoznak a mindennapjainkhoz.” – vélekedett Józán László a darab egyik főszereplője. „A tisztaság és a szeretet rajzolódik ki az előadásból. A kicsi szereplők is hatalmas tudnak alkotni, és általuk számos sorsot is láthatunk. Úgy gondolom azok a jó előadások, melyeken egyszerre lehet nevetni, és sírni is. Ez a darab pedig ilyen!” – tette hozzá Kőrösi Csaba, aki a drogéria tulajdonosát formálja meg. Az előadás még számos alkalommal színesíti a Teátrum novemberi és decemberi műsorát is!

A Latinovits-Bujtor Játékszínben Szeretet évaduk második kamaraelőadását mutatták be novemberben közepén. A „Kis éji zene” színházkoncert Farkas Izsák és Kálloy Molnár Péter előadásában hallható, mely során népdal átdolgozások, versek, burleszkek, zenei csemegék szórakoztatják a nézőket. Ismerős dallamok új köntösben! 75 perc vers, improvizáció, humor és igazi zene!

Elindultak Ábrahám Pál – Földes Imre – Harmath Imre: Viktória című operettjének a próbafolyamatai is, melyet december 16-án mutat be a Színház. A különleges darabban különböző zenei motívumok keverednek, például az amerikai dzsessz és a magyar népzene. A hungarikum műfaj, a magyar virtus, az operett biztosan eléri hatását! Csak egy kislány van a világon, Ahol az ember felmászik a fára, Good night, Honvéd banda szól a Stefánián és még számos sláger felcsendül az előadás során.

Karácsonykor is számos előadással kedveskednek a közönségnek, mint az Orlai Produkció Válaszfalak című vígjátéka, Hernádi Judit Jászai Mari-díjas művész és Kern András

Kossuth- és Jászai Mari-díjas művész főszereplésével, vagy a bemutató óta a gyermekek, az ifjúság és a felnőttek körében is nagy sikernek örvendő A két Lotti című ifjúsági darab. Idén sem hagyják fergeteges szilveszteri program nélkül nézőiket, hiszen december 30-án Balatonalmádiban, a Kerényi Imre Kult-Magtárban

Előszilveszteri szórakoztató műsorral készülnek, december 31-én a nagyszínházban pedig hagyományosan élőzenével, operettel, inycsiklandó vacsorával és hajnalig tartó zenés mulatsággal várják az érdeklődőket!

A Veszprémi Petőfi Színház minden helyzetben közösségben a közönséggel!

VESZPRÉM
VESZPRÉMI PETŐFI SZÍNHÁZ

2022. DECEMBER 31.
17 ÓRÁTÓL

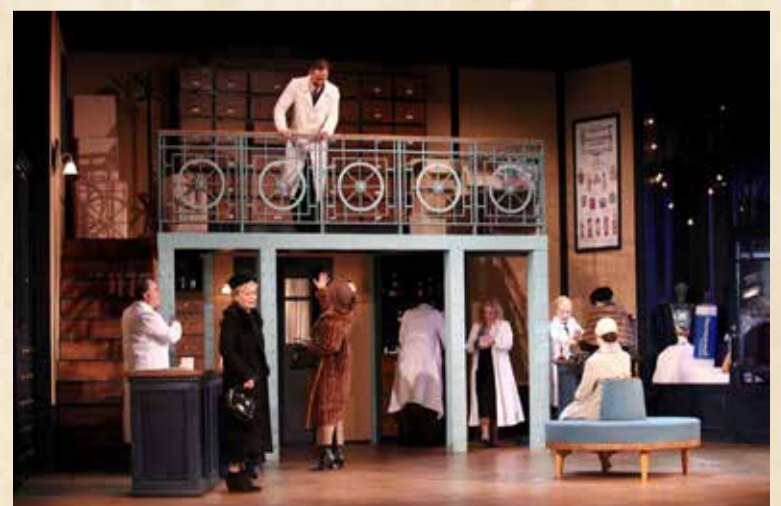
2022/2023
"MA PEZSGÓ" PUKKAN..."
SZILVESZTERI OPERETTGÁLA

Előadás után hajnalig tartó mulatsággal, élőzenés műsorral, tombolával, finom ételekkel, hagyományos gondú szerartásunkkal" és természetesen tánccal várjuk az érdeklődőket!

Előadás előtt és a szünetben minden nézőnek szilveszteri meglepetés itallal kedveskedünk!

VESZPRÉMI PETŐFI SZÍNHÁZ

...minden helyzetben közösségben a közönséggel...

Magyar Brands díjat nyert az ESAudio Kft.

A szolnoki Szigligetiben is szólnak a cég hangfalai

Boldogsággal tölt el bennünket, hogy a Szakmai Bizottság döntése alapján az ESAudio Kft. termékei 2022-ben a MagyarBrands díjat nyerhették el, kiváló márkának számít, a hazai innovatív top márkák egyikeként – áll a cég közleményében.

A MagyarBrands program több mint egy évtizede díjazza a magyar vonatkozású márkák közül a legeredményesebbeket. A program küldetése az elmúlt 13 év alatt sem változott: a vásárlók és az üzleti világ figyelmét ráirányítani a legsikeresebb hazai fogyasztói, üzleti vagy innovatív márkák termékeire, szolgáltatásaira.

A program kiválasztási folyamata rendkívül komplex: egy márka pénzügyi adatok többszempontú vizsgálata, valamint fogyasztók és szakértők egyöntetű értékelése alapján részesülhet ebben az elismerésben. A díj odaítélése számszerűsíthető kritériumok alapján történik, amelyet egy önkéntes, független szakértőkből álló bizottság döntése egészít ki. Pontozás alapján három alapkategóriában (Kiváló Fogyasztói Márka, Kiváló Üzleti Márka, Innovatív Márka) születik meg végül a díjazotti lista.

Rendkívüli jelentőségű a MagyarBrands díjazás üzenete 2022-ben is: kiemeli a hazai márkák

kiváló teljesítményét, ezáltal pozitívan különbözteti meg azokat a versenytársaiktól.

A MagyarBrands program kizárólag olyan magyar márkát értékel, amely Magyarországon született vagy a létrejöttében-alapításában magyarok vettek részt.

Cégünk, az ESAudio Kft. Pro szériás hangfalak tervezésével és gyártásával foglalkozik már több mint 10 éve. A világon sok hangfalgyártó cég létezik, de ezek közül csak néhányan gyártanak szalagsugárzót (ribbon tweeter), azaz a világ 4 gyártója között van cégünk is.

Fejlesztési stratégiánk alapvetően mindig is az volt, hogy a cégünk által tervezett rendszerek kisebb vagy nagyobb helyszíneken - kültéren vagy beltéren egyaránt - minden felmerülő telepítési követelményt képesek legyenek kiszolgálni.

Vállalkozásunk már több nemzetközi kiállításon is öregbítette hazánk hírnevét, ilyenek voltak: NAIM Show (LA, Egyesült Államok); Prolight + Sound (Guandong, Kína & Frankfurt, Németország); SEA Show (Jeddah, Szaúd-Arábia). E kiállításokon, mindig azonos kérdések merültek fel a látogatók és a konkurensaink felől: kik vagyunk, miért ilyen különlegesen szól a hangfalunk, miért ilyen jó a beszédérthetőség. Nem kisebb nevek jöttek oda hozzánk, és tartják fent

Balról jobbra: Ifj. Elek Sándor, Tsereteli Otari (ESAudio Kft.), Kövesdi György (MagyarBrands)

velünk azóta is az üzleti és szakmai kapcsolatot, mint Robert Carranza (Grammy-díjas amerikai hangmérnök, keverő és lemezproducer), Bill Jenkins (Dr. Dre rapper stúdióinak megtervezője és kivitelezője), Yánil Martínez (a Despacito megalkotója, Luis Fonsi hangmérnöke) és Prof. Carsten Kümmel (Hans Florian Zimmer, Oscar-, Grammy- és Golden Globe-díjas német zeneszerző hangmérnöke).

Az idei évben sok projektben vettünk részt, ezekből párat ki is szeretnénk említeni:

Megtiszteltetés volt számunkra, hogy Magyarországon a megújult Szolnoki Szigligeti Színházban te-

lepítésre kerültek a cégünk által gyártott hangfalak, amik a lehető legmodernebb hangzást tudják majd biztosítani a közönség számára.

Az Egyesült Királyságban, pontosan a Liszt Intézet - Londoni Magyar Kulturális Központjában hallhatók az NJ szériáink.

Kissimme-ben (Florida, Egyesült Államok) debütált új YM szériánk, amit Luis Fonsi hangmérnökével, Yánil Martínez-zel közösen fejlesztettünk ki és telepítettünk a City of Life Church főtermében.

Méltán lehetünk tehát büszkék arra, hogy 2022-ben elnyertük az innovatív márka kategóriában a MagyarBrands elismerést. Újabb

megerősítést kaptunk abban, hogy az ESAudio márka innovatív és megbízható nemcsak a nemzetközi, hanem a hazai piacon is.

Cégünk életében fontos szerepet töltenek be ezek a díjak, hiszen a magas minőséget, a megbízhatóságot szimbolizálják. Büszkék vagyunk csapatunkra, és hálával tartozunk ügyfeleinknek a termékeinkbe vetett bizalmuk végett, hiszen nélkülük ezt az elismerést nem kaphattuk volna meg. Így továbbra is elsődleges feladatunknak tekintjük, hogy a gyárunkból a lehető legkiválóbb minőségű hangfalak kerüljenek ki a vásárlóink számára – írták közleményükben.

Kaland - „amikor két férfi szeret” József Attila Színház

Újabb Márai Sándor történet kelt életre a József Attila Színház kultikus falai között.

Évek óta nagy sikerrel játsszák Nemcsak Károly és Lux Ádám főszereplésével; A gyertyák csonkig égnek című darabját. Pontosan négy éve történetlen ennek sikere.

2022. október 7-én láthatta először a nagyérdemű Kiss Csaba rendezésében a Kaland című színműt Quintus Konrád főszereplésével. Továbbá Lábodi Ádám, Kovalik Ágnes, Pikali Gerda, Újvári Zoltán, Zöld Csaba és Molnár Zsuzsanna szereplésével.

Mondhatnánk, hogy az egész élet egy kaland. Apró történeteink, emlékeink megannyi szálat szönek

életünk bonyolult, hosszas hálóján. A kérdés már csak az, hogy kisebb és nagyobb kalandjaink sokasága milyen irányba változtatják meg életünket. A sajátunkat és másokét. Hiszen cselekedeteink hatással vannak mások életére és jövőjére is.

A történet szerint Quintus Konrád karaktere, Dr. Kádár Péter professzor minden tekintetben sikeres. Karrierje szárnyal, fiatal felesége, Anna pedig irigylésre méltóan gyönyörű. Ám tökéletes élete épp azon a napon hullik darabjaira, amikor kinevezik az egyik legnevesebb klinika vezetőjévé. Utódjának tekinti kollégáját, a tanársegéd Dr. Zoltánt - akit a színpadon Lábodi Ádám testesít meg. Ám később kiderül, hogy a professzor feleségével Annával - akit Kovalik Ágnes alakít - szerelmesek egymásba és tervezik közös utazásukat, hogy új életet kezdjenek.

Márai katartikus drámája szenvedélyes szerelmi és karriertörténet, mely egyben élethazugságokkal kövezett boldogságkeresések sora.

Quintus Konrád így vall:

"Ahogy az ember egyre jobban merül el a témában elgondolkozik arról, hogy vajon mennyi mindent tud a nő és férfi kapcsolatáról, házasságról, karrieréről, magáról az emberről. Ha ez találkozik bizonyos személyes térrel, akkor még bonyolultabbá válik. Ez jellemezte a felkészülési idő-

szakomat. A második házasság után egy karrier kapcsán egy ilyen szerepben az is felmerül, hogy a hétköznapiak hogyan vehetik el egy kapcsolat varázsát, az apró figyelmességek hogyan tűnhetnek el és miként válhatnak megszokottá. Azt hisszük, ha nem beszélünk róla, az megmentheti magát a kapcsolatot, pedig nem. A problémákról őszintén kell beszélni.

Ha valaki feladja, azzal elveszít mindent. Hiszem, hogy erény az őszinteség! Minden válságnak van megoldása, akkor is ha a legmélyebb dolog kísérti meg az embert. Élni kell, élni lehet. Engem a magánéletben megvisel minden válság, de az élet közben

mindig ajánl valamit, ami túllendíthet. Hasonlóan gondolkodom mint Kádár professzor. Nekem is ilyen "mentsvár" a munka és az, hogy közben találjuk meg a megoldást. Ez a fő üzenet: mindig van megoldás!"

Lábodi Ádám szerepe elgondolkodtató. Tisztelettel csábító vagy egy szerelmes férfi, aki keresi az őszinte és igaz boldogságot. De vajon lehet-e boldog mentora feleségével? Ellopott-e a boldogság, mely hazugság útján válik valóra? A tisztesség valóban elporladhat a szerelem oltárán? Szerepével párhuzamosan ezek a kérdések bizony megjelennek, melyekről ő így gondolkodik:

"Márai nagysága vitathatatlan. Ha az ember kap egy rossz hírt, nem biztos hogy ott helyben omlik össze azonnal, lehet néhány óra múlva, amikor egyedül van és jönnek az érzelmek, melyeket már nem tud visszatartani. Biztos, hogy ez a történet is hasonló. A színészen, a nézőben jóval a darab után is hozhat régi és új érzelmeket a felszínre. A szerepem első olvasatra inkább tűnt számomra negatív karakternek. Ahogy telt az idő és mélyült a cselekmény, úgy került felszínre az ő érzelmi világa is. Muszáj komolyan venni, hogy amellet hogy nagyon szereti ezt a nőt, amellet rettentően tiszteli a mentorát is. Talán az egyetlen ilyen élethelyzet a szerelem, amely oda tudja sodorni az embert, ahová nem szabad. Előjön Zoltán doktor sötétebb énje, amikor már elhiszi, hogy ő ezt megteheti, ő akarhatja ezt a szerelmet. Én is találtam és merítettem az életemből kapcsolódási pontot a történetben. Ez kell, hiszen ettől is szép, ettől is izgalmas."

A történet vége sem szokványos. Annának nem adatik meg az őszinte választás lehetősége. A két férfi megtudja, hogy a nő élete hamarosan véget fog érni, de nekik akkor is dönteniük kell. Elengedni és mellette maradni. Amikor már nincs visszaút, csak a lecsupaszított valóság. Amikor nem a "hogyan tovább" a fő kérdés, hanem az, hogy meddig...meddig és hogyan lehet a valósággal együtt élni. Amikor az újrakezdés már többé nem lehetséges, hiszen lelkünk mélyén valami összetört, melynek darabjai életünk végéig elkísérnek. Amikor két férfi szeret...

Fesztiválsiker Brassóban Az „Advent a Hargitán” hazatért!

Brassóban hatodik ízben rendezték meg a Magyar Színház-fesztivált, melyre a Zenthe Ferenc Színház immár harmadik alkalommal kapott megtisztelő meghívást. A rangos fesztiválra az Advent a Hargitán című előadással utazott idén a salgótarjáni teátrum. A választás nem véletlen, hiszen a Susán Ferenc rendezte darab egye-

nesen a lelkünkhez szól és gondolkodóba ejt, miközben a történetet körbelengi Székelyföld különös, misztikummal, néphagyományokkal telesztott világa. A vendégelőadást október 23-án láthatta a barcasági-székelyföldi közönség, s a produkciót hosszú percekig tartó, zúgó vastappal jutalmazták. Színfoltja volt az eseménynek, hogy az

Advent a Hargitán ezen a napon jubilált is, hisz a Zenthe Ferenc Színház 25. alkalommal vitte színpadra Sütő András darabját, ráadásul a szerző szülőföldjén! A salgótarjáni teátrum 2018-ban a Komámaszszony, hol a stukker?, 2019-ben pedig a Lovagias ügy c. darabbal képviselte magát a Magyar Színházfesztiválon.

„Örületes” Felolvasószínházi premier volt a Zenthe Ferenc Színházban

Október végén a salgótarjáni teátrum kikötött az Örültek szigetén! Persze a lehető legjobb értelemben, hiszen a különleges felolvasószínházi premieren a társulat kiváló művészei (Harmath Imre, Farkas Zoltán, Albert Péter, Sikó Koppány, Erdélyi Gábor, Házi Anita, P. Kerner Edit) segítettek a közönségnek, hogy a produkció alatt teljesen beleilleszkedjenek Szmodis Jenő abszurd művének, az Örültek szigetének történéseibe. A felolvasószínház különleges élményt nyújt, hiszen nincsenek jelmezek és jelentős díszlet sem, csupán a szöveggönyv és a színészi játék. Játék a

hangsúllyal és a mimikával. Mint ha a néző egy különleges hangos könyv birtokában lenne, ahol nem csak kedvenc művészei orgánumára figyelhet, hanem láthatja is őket, hiszen minden csupán pár méterre zajlik tőle. A kamaraterem varázsa! Az Örültek szigete, - mint minden komédia - sok-sok keserű felismeréssel és tanulsággal bír, melyet az est rendezője, dramaturgja, a Zenthe Ferenc Színház művészeti vezetője, Sándor Zoltán kiválóan szerkesztett meg. A Zenthe Ferenc Színház nagy öröme a felolvasószínházi premieren a közönség soraiban részt vett a mű alkotója, Szmodis Jenő is.

Balaicz Zoltán polgármester és dr. Besenczi Árpád, a Hevesi Sándor Színház igazgatója megállapodtak, hogy a zalai megyeszékhelyen a teátrum nem áll le az energiaárak emelkedése miatt.

Nem zár be a színház Zalaegerszegen a téli időszakban

A repertoárt kijátsszák áprilisig és majd októberben lesznek legközelebb nagyszínpadi előadások. Ezzel a döntéssel a bérlők igényeinek kívánnak megfelelni. Az április és október között megtakarított költségek, remélhetőleg kompenzálják a megnövekedett kiadásokat.

A színházlátogatók örömmel fogadták a döntést.

November 11-én a Noszty fiú esete Tóth Marival című zenés játék bemutatójával várja a Hevesi Sándor Színház a publikumot, amit A vágy villamosa követ decemberben.

Folytatódik a Lázár Ervin program is. Itt a Herkulest láthatják az ifjú zalai nézők.

Könyvritkaság az ezredik kötet

Megérkezett a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ égisze alatt működő Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, Könyvtár és Archivumba az 1000. cirkuszművészeti szakkönyv.

Az ünnepélyes gyűjteménybe vételre a tudomány világnapjához kapcsolódóan, került sor. A cirkuszi tudományos tár megalapítása és az 1000. könyv könyvtári állományba vétele alkalmából, ünnepélyes emléktábla avatást is tartottak.

Európa vezető cirkuszművészeti intézménye nem működhet tudományos háttér, kutatóközpont, múzeum és könyvtár nélkül, ezért 2017-ben, Fekete Péter igazgatása alatt eldöntötték: a Fővárosi Nagycirkusz tudományos tár felállítására vállalkozik. Kitzésre került, hogy 1000 szakkönyvet kell összegyűjteni szerte a világból. Ez az álom 2022. október 24-én, az iskolai könyvtárak napján valósult meg, amikor megérkezett az ezredik könyv Franciaországból: Baron de Vaux: *Ecuyers et écuyères. Histoire des cirques d'Europe (1680-1891)*. A francia nyelvű, 280 portréval és illusztrációval díszített cirkusztörténeti könyvritkaságot 1893-ban adták ki Párizsban. A Pascal Jacob cirkusztörténeti könyvgyűjteményéből származó könyv, jelenleg a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ cirkuszi szakkönyvtárának egyik legértékesebb 19. századi kötete.

A tudományos tár – Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, Könyvtár és Archivum – folyamatosan gyarapítja cirkuszművészeti műtárgy, műalkotás, mozgókép, nyomtatvány, dokumentum és kiadvány állományát, gondoskodik a szakszerű megőzésről, nyilvántartásról, feldolgozásról. A szakkönyvtárban egyre bővülő történeti, képző- és előadóművészeti, technológiai, pedagógiai és ismeretterjesztő könyves forrásokhoz egyaránt hozzáférnek az artista-művészek, cirkuszi szakemberek, kutatók és érdeklődők. A könyvtári gyűjtemény egy része már online katalógusban is kereshető: <https://konyvtar.circus.hu/>

A könyvünnep kiemelt vendégei Vincze Máté Gábor, a Kulturális és

Innovációs Minisztérium közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára, dr. habil. Kiszl Péter tanszékvezető egyetemi docens, az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet igazgatója, Ritoók Pál építészettörténész, a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ Múzeumi Osztály vezetője és Szóllás Péter, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Kulturális Államtitkárságának Könyvtári és Levéltári Főosztály vezetője voltak.

„Európa vezető cirkuszművészeti központját építjük Budapesten. Hisszük, hogy Európa ránk figyel, s hisszük, hogy a cirkuszművészet területén mi vagyunk azok, akik megmutatják Európának az irányt. Jövőt építeni viszont a múlt tisztelete, ismerete nélkül nem lehetséges. Tehát eldöntöttük és megvalósítottuk. Eldöntöttük hét évvel ezelőtt, hogy létrehozuk Európa közepén, Magyarországon azt a tudományos tárat, amely múzeumként, adattárként és könyvtár formájában kiszolgálja nem csak a magyar cirkuszművészetet, nem csak Közép-Európát, hanem egész Európát” – mutatott rá Fekete Péter, a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ főigazgatója a Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, Könyvtár és Archivum jelentőségére.

„Amikor elgondolkoztunk azon, hogy bizonyos intézeteket kulturális feladattal bízunk meg, akkor emögött egy nagyon egyszerű mozdatórugó volt, hogy ezek azok az intézmények, amelyek a saját szakmájukon belül nemcsak teltházas előadásokat, népszerű előadásokat csinálnak, nem csak vezetnek, vagy a legjobbak között vannak Magyarországon és a világon és a saját területükön, hanem egyfajta vezető szerepet is betöltenek a szakmán belül, és létrehozzák azokat a gyűjteményeket, amelyekből szakmai műhely készülhet” – mondta Vincze Máté Gábor, a Kulturális és Innovációs Minisztérium közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára a könyvátadón.

Forrás:

Fővárosi Nagycirkusz

Impresszum:

Magyar Teátrum – színházi magazin – megjelenik: július és augusztus kivételével havonta – 2009-ben alapította a Magyar Teátrumi Társaság Egyesület, 1053 Budapest, Királyi Pál u. 18. Telefon: 06 (20) 500-2714; alapító főszerkesztő: **Fekete Péter** – Kiadja a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., felelős kiadó a Kft. ügyvezetője – Szerkesztőség: 5600 Békéscsaba, Andrassy út 1-3., – Örökös felelős szerkesztő: **Józsa Mihály** – Szerkesztő: **Kovács Attila** – Korrektor: **Nyerges Tünde** – Magyar Teátrum Online: www.magyarateatrum.hu, online szerkesztés: **Aradszki Zoltán** – Olvasói e-mail: level@magyarateatrum.hu, előfizetés-megrendelés e-mail: rendel@magyarateatrum.hu – Terjeszti a kiadót a Lapker Zrt. és Magyar Posta Zrt., terjesztéssel kapcsolatos e-mail: terjesztes@magyarateatrum.hu – Grafika: **Lengyel Tibor**, LogoDepo Kft., Tel.: 06 (94) 511-350, e-mail: info@logodepo.hu, DTP: **Peidl Péter** – Nyomtatás: Mediaworks Hungary ZRT., 9021 Győr, Újlak u. 4/a., Vezérgazgató: **Szabó Ferenc** – Nyomdaüzem: 6729 Szeged, Szabadkai út 20. – ISSN 2061-1501

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.